Ara: egy és fél dinár

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam | Szubotica, PÉNTEK 1923. augusztus 24. | 228. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10
Előfizetési ár negyedévre 135 dinár
SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-ulica 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-ulica 1 (Lelbach-palota)

A könyv halála

Azt irja mai számában a *Bácsmegyei Napló*: a müncheni lapkiadók és nyomdászok elhatározták, hogy a nyomdai árak ujabb emelkedése folytán tizenhat ujságot és folyóiratot szüntetnek be ujra.

A halálnak örök folyósóján, melynek első sirkamrájába a békét földelték el, elérkezünk lassan az egyetemes emberi kultura sirkertjéig is. Ma még csak a teuton sors fösti feketére a térképnek azt a foltját, melyet eddig a világhegemónia mániákus gondolata izzitott vörösre. Az országok határa azonban csak az emberi uralomnak állit föl korlátokat, a tüz, a földrengés, a ciklon, az epidemia nem ismerik sem a vámvonalakat, sem a földrajzi tudomány alapelemeit. Menenius Agrippa allegóriájának több igazsága van, mint minden nacionalizmusnak és sovinizmusnak. Az emberi társadalom *egyetlen* élő szervezet: told ki a szemet, tapogatózni fog a kéz s botorkálni a láb. Kaszáld le és perzseld ki a német kulturát: tapogatózni s botorkálni fog az emberi szellem, amelynek a német kultura mindig mutatott uj utakat és mindig adott uj eredményeket.

A német ujságok és folyóiratok tömeghalála sokkal messzebb mutat a német könyvkiadás csődjénél s egy egyetemes pusztulási folyamat etappját jelzi, amelyen tudomány, müvészet, könyv, egyetem, kutatás összefogózkodva tántorognak el az ösvény széléig. Mikor Németország elmerült, irtózatos örvény támadt a helyén. S ez az örvény egymásután nyeli el a német munkásoknak, müvészeknek, a német szellem óriási műhelyében létrehozott alkotásait. A márka már elment azon az uton, amelyről nem tért vissza a cserlombos hadi dicsőség. S most utánuk zuhan minden — mint a Hidavatás szerencsétlenjei — amit német értelem kigondolt s német energia megvalósitott.

A Ruhr-vidékről a katonaruhás francia mérnökök elvitetik a szénport és a salakot a hatezer kaloriás feketeszén helyett, — az éhségek és nyugtalanságok Németországa is csak port és salakot tud adni Európának a tudomány igazságai, a gépek és vegyiszerek csodái helyett. Németországnak s a német kulturának nyomora nemcsak a németek testi és lelki birtokállományát rongálja le.

És a józan értelem százszor nem kapva választ, megkérdezheti százegyedszer is: kinek az érdekében, kinek a konok akaratából van mindez? Megállnak a német gépek, becsukódnak a német könyvek, elpihennek az örökké munkálkodó, örökké harcoló német betük milliárdjai, kihülnek a tudósok lombikjai, kialusznak a mühelyek tüzei, elhallgatnak a német tudósok s bezárulnak a német egyetemek kapui s jobb lesz-e akkor a világ, több lesz-e a francia arany s ragyogóbb-e, csalóbb-e, részegitőbb is a francia dicsőség?

S ha még el lehetne hitetni ezzel a minden hitéből kifordult nemzedékkel, hogy a jövendő generációk jóléte parancsolja rá mindezt a szenvedést! Ha még a sok nélkülözés kitermelné a martiriumnak érzéstelenitőjét s az értelmet betakaró hit semmitse kérdezésével *tudná*, hogy az ő szenvedéséből születik meg az utánuk következő nemzedékek békéje! De ki hisz már a történelemnek tulvilági üdvösségében? Ki hiszi azt, hogy a nyomorból jólét születik, a nélkülözésből bőség, a halálból élet? Ki hiszi, hogy a történelmi igazságtevés követeli hetvenmillió németnek s mindannak az értéknek elpusztulását, amit hetvenmillió német munkája és értelme teremtett meg. Ki hiszi azt, hogy Franciaországban könnyebb lesz az élet, termőbb a föld, vidámabb a kacagás, ha Németországban lecsukja örökre vasredőnyszemét minden könyvesbolt.

Az emberi szolidaritás nincs benne a szándékokban és tervekben, de benne van a társadalom rendjében, az élet szabályában. Minél lerongyoltabb a világ, annál mellőzhetetlenebb szükség van minden gondolat és minden izomrost összemüködésére. Valamikor csak a napos oldalt kérte a német nép s ma már megelégednék a mühelyek homályával és a bányák éjszakájával. Ma már csak a sirgödör mélye ellen tiltakozik.

A budapesti sajtó szerint György herceg Londonban Radiccsal tárgyal

A beogradi lapok cáfolják a hirt — Baldwin nem fogadta Radicsot Szombaton dönt a kormány a Radics elleni intézkedésekről

Beogradból jelentik: A *Novi List*, a *Preporod*, a *Novosti* és a többi délutáni lap a magyar sajtónak arról a hiréről számol be, hogy Radics *György herceggel közös akciót folytat Londonban*. Ez a hir a beogradi ujságok szerint *légből kapott koholmány* és nem más a budapesti sajtó szokásos intrikáinál. A megcáfolt jelentés a budapesti *Magyarság* cimü laptól származik, amely — mint irja — *a bécsi horvát emigránsoktól szerezte informacióját*, akik állitólag *kibékültek most Radiccsal*.

A budapesti lap tudósitása rövid kivonatban igy hangzik: György herceg, a volt trónörökös, *megint érvényesiteni akarja a saját trónigényét* és ahelyett, hogy a horvátok ellen meddő harcban őröltetné fel a maga szerb népének minden energiáját, *el akar válni a katolikus szlávoktól és külön szerb királyságot akar felállitani*, amely testvéri szövetségben lenne a megbékélt nagy horvát köztársasággal. Ezen a ponton találkozott az ő koncepciója Radics-Korosec-Spahoéval. György hercegnek a hadsereg nagy része feltétlenül a pártján van. A *fehér kéz* szövetség, melyet ő ellene, illetőleg pártja ellen alakitottak meg a hadseregben, csak néhány emberből áll, a *fekete kéz* azonban döntő sulyu tényező ma is. De a polgári világ sok erős tagja is feltétlen hive György királyságának. Igy egyik szomszédos állam követe is György hive és igen tevékeny része volt a tárgyalásokban. *Az illető követ segitette ki Radicsot is Jugoszláviából.* A horvát emigráció tagjai Bécsben már ugy várták, mint vezérüket, habár évekig a legnagyobb elvi ellentétek voltak is közöttük. Átutazása alkalmával pár napig Bécsben is időzött és részletesen tájékoztatta az emigránsokat terveiről. Most *Londonban van György herceggel együtt*, ahová Olaszországon keresztül mentek. Radicsnak feltétlenül meg kellett nyernie az olasz kormányt is, mert Olaszországnak elsőrendü érdeke, hogy az SHS. királyság helyett egy neki lekötelezett, konciliáns horvát köztársaság legyen a szomszédja. Londonban valószinüleg már az olasz körök ajánlásával fogja folytatni tárgyalásait. Ezek a tárgyalások különben nem ujkeletüek. *Krnyjevic már hónapok óta előkészitette Amerikában*, majd a francia és angol kormánynál is. Mikor szeptemberben a népszövetség tanácsa Genfben megnyitja ülésszakát, *Radics már az egész horvát kormánnyal fog ott megjelenni.* Svájcban akarja ezt az ellenkormányt megalakitani, mely tudvalevőleg a mai szkupstina többségére támaszkodhatik.

Az ilyen területenkivüli kormány egyáltalában nem ujság már, hiszen a szerb kormány is előbb Korfuban, azután Franciaországban székelt a világháboru alatt. *Az uj horvát kormány a Népszövetségtől a horvát köztársaság önállóságának elismerését fogja kérni és ugyanakkor a György herceg szerb ellenkormánya is hozzájárul a horvát önállósághoz.*

Ez a lényege a *Magyarság* közleményének, amelyet a beogradi sajtó *a legerélyesebben megcáfol.*

Kormánynyilatkozat Radics elleni intézkedésekről

Radics londoni utja foglalkoztatja még mindig a legélénkebben a beogradi politikai köröket és a közvélemény nagy érdeklődéssel várja a kormány küszöbön álló intézkedéseit a Radics-párt ellen. Mint tegnap már megirtuk, a minisztertanács szerdai ülésén foglalkozott Radics külföldi akciójának ügyével, amiről azonban a hivatalos kommüniké csak szükszavuan emlékezett meg.

A kormányhoz közelálló „Tribuna" a kormány kommüniké jének kiegészitéseképen a kormány egyik meg nem nevezett tagjától a következő nyilatkozatot közli:

— Radics külföldi müködése s kudarca világosan bizonyitja Radicsnak s mozgalmának *hazaáruló tendenciáját.* A kormány elhatározta, hogy *szigoru törvényes intézkedéseket foganatosit a mozgalom ellen*, mert nagyon sok bizonyiték áll rendelkezésre annak *államellenes* tendenciájára. A kormánynak nem lehet a szemére vetni, hogy nem tett meg mindent, ami szükséges volt, a konszolidáció helyreállitására. A kormány minden legális eszközt kimeritett, — ugy hivatalos uton, mint pártjának akredittált emberei utján — hogy megfelelő alapot találjon a tartományok széthuzása kérdésének rendezésére. Abban a pillanatban amikor egyrészt kilátás volt rá, hogy a belátás felül fog kerekedni az álmodozók fölött, másrészt, hogy *minden gyülölködés ellenére is az ország általános érdekei lebegnek azoknak a szemei előtt is, akik egy eszményi programmot képviselnek — ujabb állam ellenes akció jelentkezett.* Mindennek ellenére a kormány még nem határozott végleg a Radics-párttal szemben foganatositandó rendszabályokról, mindaddig, amig valamennyi miniszter haza nem érkezik. Szombaton minisztertanács lesz, amelyen *Nincsics* külügyminiszter is részt vesz és *ezen az ülésen fog határozni a kormány a Radics-párt ellen teendő intézkedésekről.*

A miniszterelnök helyettesének nyilatkozata

A minisztertanács csütörtök esti ülése után *Jankovics* Velizár közlekedésügyi miniszter, a miniszterelnök helyettese, együttesen *fogadta a beogradi sajtó képviselőit*, akik előtt nyilatkozott *Radics külföldi utjával kapcsolatban a kormány külpolitikájáról.*

— Radics legutóbbi akciói — mon-

dotta — a kormányt arra kényszeritették, hogy az ő esetével különösebben foglalkozzék. Azt hiszem hogy a közvélemény akaratának, valamint a parlanemti kormány kötelességének teszek eleget akkor, ha a parlament nyári szünete alatt tájékoztatom a közvéleményt Radics legutóbbi szerepléséről. A kormány rendelkezésére álló adatok szerint Radics a mult hó 21. és 22. közti éjjelen Magyarországon át *külföldre menekült.* Azt mondom, hogy *menekült, mert titokban a hatóságok háta mögött, útlevél nélkül hagyta el az országot.* A menekülésben segitségére voltak *Krnyevics* a Radics-párt titkára, *Bogics* a párt pénztárossa és *Skrinyaics* lelkész. *Bogics* Radiccsal együtt külföldön tartózkodik, mig *Krnyevics* és *Skrinyaics* az országban maradtak. A kormány *mindhármuk ellen elrendelte a törvényes eljárást.*

— Radics Bécsen keresztül Londonba utazott. Bécsben nyilatkozatot adott le a lapoknak »missziójáról« és *találkozott bizonyos forradalmi komitékkal, amelyek nyiltan az állam ellen fejtenek ki működést.*

— Londonból érkező hiteles jelentések szerint Radics az angol fővárosban *megkisérelte, hogy érintkezést találjon tekintélyes lapokkal és politikai személyiségekkel.* Mint autentikus forrásból a kormány értesült, *Londonban semmi fontosságot nem tulajdonitanak Radics ottartózkodásának,* amelyről egyébként ma már *az angol lapok sem tesznek semmi említést.* Ez különben érthető is, ha meggondoljuk, hogy *Radics milyen konfuzus politikát folytat* és ha tudjuk, hogy *a háboru alatt Anglia felosztását propagálta.*

— Számitok arra — fejezte be nyilatkozatát a miniszterelnök helyettese — hogy *a horvát nép is szem* előtt fogja tartani igazi érdekelt és *nem fog reagálni Radicsnak és legközelebbi barátainak káros akciójára.*

Diplomáciai lépéseket tesz a kormány az angol kormánynál

Beogradban csütörtökön este elterjedt hirek szerint *a kormány diplomáciai lépéseket is akar tenni az angol kormánynál Radics londoni akciójával kapcsolatban.* Hir szerint a kormány *Gavrilovics* londoni jugoszláv követ utján, a legudvariasabb formában arra fogja kérni az angol kormányt, hogy *a jelenlegi zagrebi angol konzult váltsák föl,* mert beogradi politikai körökben azt hiszik, hogy neki is *része van Radics utazásában.* Emlékezetes még, hogy a beogradi angol követ néhány hét előtt az angol diplomáciában egész szokatlan módon cáfolta meg azokat a hiresztelésekat, mintha a zagrebi konzul érintkezésben volna Radicscsal. A kormánynak az angol kormánynál teendő diplomáciai lépéseinek hirét azonban még nem erősitették meg.

Baldwin nem fogadta Radicsot

A beogradi lapok londoni jelentései szerint *Radics Londonban nem talált olyan fogadtatásra, mint amilyent remélt.* A *Buxton*-fivérek kisérlete, hogy kihallgatást eszközöljenek ki számára *Baldwin* miniszterelnöknél és más vezető politikusoknál, *nem járt sikerrel,* sőt *Wilhelms,* a *Times* szerkesztője is udvarias formában elháritotta *Radicsnak* nála tervezett második látogatását. Ezért, hir szerint, *Radics* most más irányban tesz kisérletet akciójának támogatása érdekében.

A népszövetség tagjai meg vannak elégedve az erdélyi állapotokkal

Nem látják beigazoltnak a magyar panaszokat

Az erdélyi magyar kisebbség a Népszövetség elé került panaszai felülvizsgálására nemrégiben — mint megirtuk — egy népszövetségi bizottság járt Romániában. A bizottság, amelybe résztvettek *Kolben* norvég, *Az Carate* spanyol és *Hoden* népszövetségi delegátusok, *a román kormány által melléjük kirendelt vezetővel* sorra fölkeresték a magyar és szász kisebbségek lakta városokat, hogy személyes tapasztalatok alapján számoljanak be a Népszövetség titkárságának. Utközben a bizottságot természetesen *mindenütt boldog és hálás magyarok fogadták,* akiket a helyi hatóságok rendeltek ki »tanuzásra«. Sem a Székelyföldön, az erdélyi magyar kálváriajárás földjén, sem egyebütt nem hallottak panaszt, nem vettek jegyzőkönyv sérelmeket a bizottság udvarias tagjai, akik csak ott nyitották ki a szemüket, ahol a román vezető mondotta és oda mentek el, ahová jó vonatösszeköttetésük volt. Az egész küldöttségjárás, az egész »népszövetségi vizsgálat« *nem talált egyetlen olyan momentumot se az Erdély két millió magyarsága életében, amely igazolta volna a memorandumba foglalt és a Népszövetség elé terjesztett panaszokat.* Mindent rendben találtak Erdélyben *Kolben, Az Carate* és *Hoden* urak, akik a *Gazette de Lausanne* szerint a következőkben számoltak be a Népszövetségnek.

Kolben (norvég), *Az Carate* (spanyol és *Hoden* (francia) népszövetségi delegátusok — irja a *Gazette de Lausanne* — meglátogatták Erdélyt. A küldöttség közvetlenül a lakosságnál érdeklődött, hogy *megállapitsa, hogy az elnyomatásra és rossz bánásmódra vonatkozó panaszok, melyeket a román hatóságok ellen emeltek, megfelelnek-e a valóságnak.*

A lakosság — irja a svájci lap — *egyhangulag azt jelentette, hogy ezek a panaszok valótlanok. Gusel* községben *egy paraszt hálását fejezte ki a bizottság előtt azokért az érzelmekért, amelyekkel a román kormány a népi kisebbségekkel szemben viseltetik.*

Szászhegyen a bizottság meglátogatta a magyar iskolákat, amelyek *éppugy működnek, mint annakelőtte. Gyergyóban, Ditróban* és *Csikszeredán* megállapitották, hogy a Genfben állitottakkal ellentétben *a magyar elemi iskolákban a tanitás az anyanyelven folyik, ugyszintén az egyházak is teljes szabadságot élveznek.*

Brassóban a bizottság érintkezésbe lépett a magyar és szász kisebbségek képviselőivel, *Nagyszebenben* hosszasan tárgyalt *Teutsch* szász püspökkel és a polgármesterrel, aki szintén szász. *Kolozsváron* meglátogatták az egyetemet, melyről azt állitották, hogy nem otthona többé annak a magas kulturának, melyet a multban szolgált. *A népszövetség tagjai megállapitották, hogy ez a magas kulturintézmény román és francia tudósok vezetése alatt csak tovább fejlődött.*

A bizottság — irja végül a lap — *egyetlen olyan esetet sem tapasztalt, amelyben üldözés, rossz bánás, vagy elnyomás történt volna, sőt a legkellemesebben lepődött meg* a román hatóságok békeszerető, kisebbségi jogokat tisztelő viselkedésén.

. . . Igy szól a svájci lap jelentése. Csak azt nem tudjuk, a népszövetségi kiküldöttek nem jártak-e Erdélyben, a lap tudósitója nem beszélt-e velük, vagy ők nem beszéltek-e az erdélyi magyarokkal? Mert azt hisszük, e három kérdés közül legalább az egyikre *nem*-mel kell felelni.

A kisértet

Irta: Földi Mihály

A tanár ur irodalmi órát adott és a szellemekről magyarázott.

— Nézzék, — mondotta, — a szellemeket nem ugy kell felfogni, hogy azok valóban vannak. Mint ahogy maguk, vagy én, vagy édesanyjuk, a nagyságos asszony van. Amikor például Hamletnek megjelenik az édesapja szelleme.... Idefigyel, Juliska, kérem?

— Hogyne, tanár ur...., — csapott rá a kislány és elpirult.

— Érti, Pistuka?

— Értem, tanár ur, — mondta nyugodtan a fiu és kiegyenesedett.

A verandán ültek, forró nyári délután. Izzó fény sugárzott át a vadszőlőn, mely sürün körülfolyta a verandát. Tikkasztó hőség volt, a fiatal tanár már egy jó félórája buzgón és álmositón magyarázott Shakespeareről és a Hamletről. A sarokban ült az anyjuk s olvasott. Sárga, könnyü pongyolája lecsuszott a válláról, festett ajka, fényesre lakkozott körmei ragyogtak a nyárban. Rövidrevágott fekete haja kissé előrebukott sovány, fius, erélyes arcára, ahogy a könyv fölé hajolt.

Az asszony ragaszkodott a tanár ur lejöveteléhez a birtokra. Hogy örültek a gyerekek már tavasztól kezdve a vakációnak! A halastónak, a gyümölcsnek, a kertészkedésnek, a tenisznek! Most aztán itt kell ülni minden délután a verandán és tanulni. Aztán meg ugyszólván sohasem lehetnek egyedül. Mindig velük van a tanár ur és tanit és magyaráz és idegen nyelveken beszél. Holnap már áttérnek az angolra. Mi különbség van akkor a tél meg a nyár közt?

Egymásra néztek, ajkuk lebiggyedt. Pista homlokán gyöngyözött a verejték, Juliska alig tudta nyitva tartani a szemét. És a sápadt, szőke fiatal tanár dallamos mély hangján rendületlenül magyarázott:

— Kisértetek nincsenek. Bizonyára hallották már azt a szót, hogy: vizió. A multkor mondtam el, hogy Goethe önmagával találkozott. A zaklatott, szenvedélyes, tragikus helyzetbe került lélek olyan jelenségeket lát, amelyeket más nem, csak ő vesz észre. Olyan ez, mint az álom. Az álmodó valóságos embereknek érzi az álomképeket, de más nem tud róluk. Pistuka, például, nem tudhat arról, amiről Juliska álmodik, ha csak el nem mondja, én sem tudhatok, teszem fel, arról, amiről édesanyjuk, a nagyságos asszony álmodik....

A tanár ur folytatta. — Kisértetek tehát nincsenek. Más kérdés aztán az, hogy a szenvedélyes léleknek ezeket a viziókat a költő megszemélyesiti. Értik? A stilisztikából már tanulták, mi az a perszonifikáció, ugy-e? Nohát. Fáradtak? Elég lesz mára, nagyságos asszony?

Az asszony hátradőlt a kerti széken. — Meleg van.... — sóhajtotta bágyadtan. — Menjetek uzsonnázni, gyerekek.

A gyerekek egymásba karoltak és csöndesen kimentek. Hallgattak. Mindkettőnek motoszkált valami a fejében. Bármilyen unalmasak is ezek a nyári tanulások, a tanár ur ma kétségtelenül nagyon érdekes dolgokat mondott. Nincsenek kisértetek? Biztos, hogy nincsenek, de azért.... mégis vannak. A tizenegyéves Pista vitatkozni kezdett tizenhárom éves nővérével. Kiballagtak a kertbe s még mindig elmerülten vitáztak. Szerettek volna őszintén beszélni valakivel erről a nyomasztó kérdésről, de a jelenlévők közül senkihez sem volt bizalmuk. Eszükbe jutott, hogy volt náluk tavaly egy szakácsnő, akit »a kövér Zsuzsi«-nak hivtak, s aki elmondotta kint a cselédeknek, hogy a lánya szörnyethalt egy kisértettől. Nyári éjszaka benézett az ablakán a volt jegyese, akit hütlenül elhagyott, mialatt az kint járt a háboruban. Benézett az ablakon és a kövér Zsuzsi lánya meghalt. Egyet sikoltott és vége volt. Pedig talán az sem volt kisértet, ezt is a Zsuzsi mondta. Csak mert a menyecske mindig róla beszélt, a falubeli lányok meg legények vele ijesztgették. Aki tán elesett a háboruban, mert sohasem jött vissza. És tán az egyik magára szedett egy lepedőt, arcát bekente liszttel és odaállt az ablak alá, amikor sütött a hold.

Hallgattak. A leány belevetette magát egy hintába, a fiu lassan lengette. Egyszerre megszólalt a fiu: — Lisztet kellene szerezni a konyhában....

Egy pillanat alatt kivirágzott bennük a nagyszerü terv. Ma éjszaka ők fognak leckét adni a tanár urnak a kisértetek tanából. Belebujnak a lepedőjükbe, arcukat bekenik liszttel s ablaka alá sétálnak, amikor rájuk süt a hold. De jó vicc volna, ha megrémülne a tanár ur és sikoltásaival felverné a házat. Jót lehetne rajta nevetni. Mert miért rémült meg, ha nincs kisértet?

Izgatottan tervezgettek, alaposan meghányták-vetették a legapróbb részleteket is. A vacsoránál mindketten álmosságot szinleltek és korán lefeküdtek. A sötétben lesték, hogy mikor csöndesedik el a ház. Kinéztek az ablakon, a zöld fákra dusan zuhogott a fehér fény. Bódító illatok gőzölögtek fel a lomha földből, egy hang nem hallatszott az egész kábult vidéken.

Mereven, lassan, méltóságosan mentek. Kis testük kifeszült, csak a lábuk mozgott, katonásan, halkan. Ajkukat összeszoritották, szemük tüzesen kimeredt. Lélekzeni is alig mertek s ha megreccsent a padló, hosszan megálltak.

Kiértek az ebédlőbe, innét nyilt a tanár ur szobája. Már indultak a veranda felé, hogy lejuthassanak a kertbe és a tanár ur ablaka felé libegjenek, amikor zajt hallottak. Hirtelen megálltak, a falhoz huzódtak. Az ebédlő sötét volt, a veranda vadszőlője visszaveri a holdfényt.

Nem tudtak tovább menni, a zaj megismétlődött. Ők jobboldalt állottak, a tanár ur ajtaja közelében, a falhoz lapulva. A zaj balról jött. Ajtó csikordult, nagyon halkan. Valaki kinyitotta a baloldali ajtót, anyuka hálószobájának ajtaját és valaki némán megállott. Ki az? Apuka? Apuka Pestre utazott. A szobalány? Akkor miért ily óvatos, miért nem mozog bátrabban, hangosabban?

Feszülten figyelő fülük most megértette, hogy valaki betette a baloldali ajtót és lábujjhegyen feléjük indult. Gyorsan, sietve, kissé lihegve. Hallják a lélegzetét. S a sürü sötétben felvirrad egy hosszu, fehér folt. Egyre nő. Libeg, táncol, átsiklik a szobán. Egyre közelebb ér hozzájuk. Őket keresi? Őket üldözi? Ki az? Kisértet? A fehér árnyék egyre közeledett. Honnét tudhatja, hogy itt vannak!

Most már egészen mellettük van. Tapogatódzik. Mindjárt hozzájuk ér.... Nem. A kilincset keresi. A tanár ur ajtajának kilincsét. Most lenyomja. Az ajtó nyilik. És a hold szelid sugara ráömlik anyjuk idegesen mosolygó arcára, fehér selyem ingére.

Az ajtó csendesen bezárult s a két gyerek rémülten fogta meg egymás kezét. Ott álltak a sötétben és vártak. Nem hallottak semmit. Akkor szép csendesen, busan visszamentek a szobájukba és leültek ágyuk szélére. Fogták egymás kezét és néztek maguk elé. A leány szeme könnyektől volt nedves. Végül megszólalt a fiu:

— Anyuka is kisértetet játszik.

S a leány hosszan sóhajtott.

Kormánybiztost kap Budapest

Felfüggesztik a magyar főváros önkormányzatát

Budapestről jelentik: A magyar kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a főváros élére kormánybiztost állit, aki *felosztatná a jelenlegi közgyülést* és közigazgatási és pénzügyi szaktekintélyek bevonásával vezetné a főváros adminisztrációját az uj törvényhatósági bizottság megválasztásáig. Erre az intézkedésre azért kénytelen rászánni magát a kormány, mert a főváros háztartása a jelenlegi fajvédő-irányzat szerencsétlen gazdálkodása következtében kritikus helyzetbe került. A Wolff-Sipőcz-éra vezető férfiai annyira hozzáértés nélkül intézték a főváros ügyeit, hogy a költségvetésben *többmilliárdos* hiány várható, amit sulyosbit a külföldi kölcsönök törlesztésének gondja. A külföldi kölcsön első részletét, kétszáz milliót, augusztus hetedikén fizette ki a főváros vezetősége.

A főváros önkormányzatának felfüggesztése rendkivül kellemetlenül érintené — a küszöbön álló választások előtt — a főváros jelenlegi vezetőségét, amely mindent elkövet, hogy megakadályozza a kormánybiztos kiküldését.

A kolozsvári rendőrség

ujabb irredenta összeesküvés ügyében nyomoz

Református papok ellen folyik a vizsgálat

Kolozsvárról jelentik: A Viitorul cimü román lap, a román kormány hivatalos lapja egyik legutóbbi számában fantasztikus magyar irredenta összeesküvésről közöl tudósitást, amelyben állitólag előkelő kolozsvári magyarok játsszák a főszerepet. A lap szerint az ujabb erdélyi összeesküvésnek *református papok a vezetői* és állitólagos vezére egy kolozsvári református teológiai tanár, akit Budapestről pénzeltek. Mint a *Viitorul* irja, a kolozsvári sziguranciának szenzációs adatok vannak a birtokában.

Muresan Septimiu Kolozsvár uj prefektusa hivatalos kommünikét adott ki, amelyben megerősiti a román lap vádjait az állitólagos magyar irredenta »tüntetésekről és visszaélésekről«, amelyeket mint a közigazgatás feje elitél, de egyben hangsulyozza, hogy az irredenta tüntetőkkel *egy pillanatra sem azonositja az egész magyarságot.* A hivatalos kommüniké a következőket tartalmazza:

Muresan Septimiu kolozsmegyei prefektus méltatlankodva az utóbbi időkben a kolozsvári főszigurancia által leleplezett irredenta tüntetések és visszaélések miatt, amelyek éppen egyes kolozsvári vezető személyiségek vezériete és tervei alapján történtek, megismétli, a már ugy a sajtóban, mint a közigazgatási gyüléseken tett nyilatkozatait, amelyek szerint a közigazgatási hatóságok tudni fogják kötelességüket és minden energiájukat fel fogják használni *a jóléttől megrészegedett, meggondolatlan agitátorok ellen, akik még hisznek egy örökre elveszett helyzet megváltoztatásában.* Mert ma semmi sem képes a nap alatt Nagyrománia békéjét és létét alapjaiban megingatni. A magyaroknak tudniok kell, mint ahogy a románok is tudják, hogy nem az egész magyarság vesz részt ezekben a tüntetésekben, amelyek teljesen kritikán alulliak.

Muresan prefektus a lapok tudósitói előtt személyesen is kijelentette, hogy a főszigurancia hivatal birtokában pozitiv adatok vannak, a melyekről személyesen is meggyőződött, de a további vizsgálat eredményességének érdekében személyi adatokat még nem közölhet a nyilvánossággal.

Nagy Károly erdélyi református püspök, akihez tudósitónk szintén kérdést intézett ez ügyben, kijelentette, hogy nemcsak *az egész ügy kitalálás*, még olyan tényekről sincs tudomása, melyek alkalmat adnának hasonló ferditésekre.

Anglia nem tartja elfogadhatónak az uj francia jegyzéket

A francia közvélemény is elégedetlen a jegyzékkel

Londoni jelentés szerint a beavatott angol politikai köröknek az a véleményük, hogy *az uj francia jóvátételi jegyzék mostani formájában* és szövegezésében még nem fogadható el, de alkalmas kiindulópont a szövetségesek ujabb konferenciájához. *Poincaré* és *Baldwin* személyes tárgyalása könnyen kiküszöbölheti az ellentéteket.

Amerika magatartása, amely szerint *nem avatkozik be az európai problémák megoldásába*, kiábránditólag hatott és ezt az álláspontot ugy magyarázzák, hogy *Coolidge be akarja várni, amig dülőre juttatják a jóvátételi kérdést* és ezért nem tartja egyelőre kivánatosnak a közbelépést.

A »*Daily Telegraph*« megállapitja, hogy *a francia jegyzék semmi közeledést nem jelent az angol-francia megegyezés közös alapjának irányában.* A világ közvéleménye — irja a lap — az angolok oldalán van és mivel Franciaország ellenzi a szakértő-bizottság kiküldését a német fizetőképesség megvizsgálására, ezért a közvélemény még nagyobb ellenszenvvel fogja nézni a Ruhr-megszállás további érvényben tartását.

Mint Párisból jelentik, *Poincaré* uj jegyzéke nyitva akarta hagyni a lehetőségeket, *ha tehát a szövetségesek egyöntetüen megállapitanák a garanciákat, hamarosan lehetővé válnék a Ruhr-vidék kiüritése.* Minden további engedékenység Németország jóakaratától teendő függővé.

A párisi lapok különben csalódva irnak, mert a jegyzéktől *szabályos, pozitiv programmot vártak. Poincarénak világosan kell beszélni* — irják a francia lapok — *hogy megindulhassanak a döntő tárgyalások,* mert az idő sem Franciaországnak, sem Angliának nem kedvez további várakozásra.

A Ruhr-megszállás az annexiónál is rosszabb

Berlinből jelentik: A francia sárgakönyvvel kapcsolatban a »*Vorwärts*« megállapitja, hogy *Poincaré ragaszkodik a produktiv zálogok gondolatához* és Franciaország uralmát a megszállt területeken huzamosabb ideig fenn akarja tartani a német lakosság munkára való kényszeritésével. Anglia azonban éppen ezt *nem ismerte el jogosultnak,* mert belátja, hogy a jelenlegi idegen uralom az annexiónál is rosszabb.

Hivatalos nyilatkozat a magyar iskolák elleni merényletről

Mit mond Stefanovics közoktatásügyi államtitkár?

Beogradból jelentik: A zombori magyar gimnázium megszüntetése és a zsidó vallásu növendékeknek a magyar középiskolákból való kizárása ügyében felvilágositást kértünk a közoktatásügyi miniszteriumtól, amely miniszterium az ominózös rendeletet kibocsájtotta. A közoktatásügyi miniszter, *Trifunovics* Misa, már hosszabb ideje a szlovéniai Dobrna fürdőhelyen tartózkodik és a rendelet is az ő távolléte alatt került ki a miniszteriumból. Igy nem is fordulhattunk kérdéseinkkel az ügyben legilletékesebb fórumhoz, magához a miniszterhez, hanem helyettesét, *Sztefanovics* Szvetoluk államtitkárt kerestük fel, aki már tudott a rendelet nyomán a magyarság között keletkezett felzudulásról és szinte be sem várva munkatársunk kérdését, adta meg a válaszokat. Arra a kérdésünkre, hogy mi inditotta a miniszteriumot a tanulni vágyó magyar ifjuságot olyan sulyosan érintő intézkedésre, *Sztefanovics* államtitkár a következőkben fejtette ki a miniszterium álláspontját:

— Három főoka volt annak, hogy a zombori gimnázium magyar tagozatát be kellett szüntetnünk. Először is az, hogy *nincs elegendő tanerő az oktatás ellátására.* Másodszor, mert *nincs megfelelő épülete* a gimnáziumnak, a tanitás ellátására *nem áll elegendő helyiség rendelkezésünkre.* Harmadszor pedig *a középiskolai adminisztráció megkönnyitése* **követeli meg a** középiskolák számának apasztását. Egyébként a sombori gimnázium bezárása **után is marad még** három magyar tanitási nyelvü gimnázium, ahol a magyar tanulók elvégezhetik középiskolai tanulmányaikat. *Nem kell feltétlenül minden városban középiskolának lenni.* A szülők elküldhetik gyermekeiket egy közeli más városba is iskoláztatni. Egyébként hangsulyozom, hogy *semmiféle politikai szempont nem vezetett bennünket* a rendelet kibocsájtásakor. Bennünket *kizárólag iskolai szempontok* irányitottak a magyar középiskolák redukálásánál. Feltétlenül elismerjük a magyar nyelvü iskolák szükségességét és azokat az állam fenn is tartja. De csak annyi iskolát tarthatunk fenn, amennyire valóban szükség van és amennyinek a fenntartásához az anyagi eszközeink meg vannak.

Ami a zsidóvallásu tanulóknak a magyarnyelvü iskolákból való kizárást illeti, erre nézve kijelentette *Stefanovics* államtitkár, hogy ez is első sorban iskolai érdekekből történik, hogy a magyar iskolákat igy tehermentesitsék. — Egyébként is csak az első és az ötödik osztályokba nem vehetők fel zsidó tanulók.

Arra a megjegyzésünkre, hogy *ezek a zsidó tanulók kivétel nélkül magyar nemzetiségüek,* magyar az anyanyelvük, tehát nem is járhatnak, csak magyar iskolákba, az államtitkár azt válaszolta, hogy *a trianoni békeszerződés nem igy intézkedik és különben sem fog ártani, ha az államnyelvü középiskolákban a tanulók az államnyelvet jobban elsajátitják.*

A suboticai gimnáziumot illetően, amelynek egyetlen osztályába sem vehetők föl zsidó tanulók, kijelentette az államtitkár, hogy ez éppen a magyar diákok érdekében történt, mert igy kisebb lesz az osztályok létszáma és eredményesebb lesz az oktatás. Hetven tanulóju osztályokban nem lehet eredményes tanitást végezni és igy több hely is lesz az osztályokban.

Rövid beszélgetésünk végén ismét arra kérte tudósitónkat Stefanovics államtitkár, hogy hangsulyozza, hogy a miniszteriumot egyáltalában nem vezették politikai szempontok, hanem kizárólag iskolai érdekek. Ezt a magyarázatot azonban az érdekelt szülők és a közoktatási intézményeiben ismét *megrövidített magyarság* nem lesznek hajlandók elfogadni, amikor a gazdaságilag gyengébb magyar középosztálynak egyáltalában *lehetetlenné teszik gyermekei tanittatását.*

A diplomáciai összeköttetést

helyreállitják Jugoszlávia és Szovjet-Oroszország között

Beogradi jelentés szerint a SHS. királyság és Szovjetoroszország megbizottai között tárgyalások folynak Prágában és Moszkvában a diplomáciai és kereskedelmi kapcsolatok ujrafelvételéről. Prágában *Lazarevics* Branko követségi ügyvivő vezeti a jugoszláv kormány képviseletében a tanácskozásokat, Moszkvában pedig *Dimitrijevics* Koszta delegátus tárgyal a szovjetkormánnyal.

Politikai körökben arra számitanak, hogy az ügy rövid időn belül kedvező elintézést nyer, annál is inkább, mert a szovjetkormány szemmelláthatóan sulyt helyez arra, hogy a SHS. királysággal a jó viszonyt helyreállitsa és fenntartsa.

Gyilkos csendőr

Lelőtte a kácsi községi csőszt

Novisadról jeletnik: A szomszédos *Kács* faluban a községi csendőrőrszobán titokzatos körülmények között öngyilkos lett *Gajinov* Iván falusi őr. Az őrszobában, ahol az állitólagos öngyilkosság történt, *Gajinovon* kivül egyedül *Sarsanszki* Gyula csendőr tartózkodott, aki közvetlenül az öngyilkosság előtt összeszólalkozott *Gajinovval.* Az öngyilkosság hirét ő tudatta az udvaron tartózkodó Kraljev csendőrőrmesterrel, akinek feldult arccal jelentette, hogy *Gajinov megölte magát.* A csendőrőrmester azonnal a helyszinére sietett, közben azonban a falusi őr — anélkül, hogy valamit is szólhatott volna — *az őrszobán meghalt.*

A titokzatos öngyilkosság ügyében Novisadról csütörtökön *Lemaics* államügyész kiutazott *Kácsra* és megállapitotta, hogy *az öngyilkosság esete semmiesetre sem forog fenn,* mert *Gajinov* lövési sebe olyan, hogy kizárja azt a feltevést, mintha saját maga vetett volna véget életének. Az államügyész a vizsgálat eredménye alapján *Sarsanszki* csendőrt letartóztatta és beszállittatta a novisadi ügyészség fogházába.

A Gömbös-csoport

egyesült a keresztény ellenzékkel

Budapestről jelentik: A keresztény ellenzék különböző csoportjaihoz tartozó képviselők csütörtökön délelőtt a parlament kupolatermében értekezletet tartottak, amelyen kimondották, hogy *a közös keresztény-nemzeti alapon álló ellenzéki pártok szövetségbe tömörülnek.* Ez a lépés a kormánypártból nemrégiben kivált Gömbös-csoportnak az eddigi keresztény ellenzékkel való kooperációját jelenti. Az uj ellenzéki pártszövetség deklarációja azzal indokolja a lépés szükségességét, hogy a keresztény-nemzeti gondolat Magyarországon veszélyben van, mert a magát keresztségnek valló kormányzat az 1919-iki ellenforradalom eszméit rendszeresen a háttérbe szoritja.

A deklarációt a fajvédő-agrárcsoport nevében *Gömbös* Gyula, a keresztényszociális-párt nevében *Haller* István, az eddigi keresztény-nemzeti ellenzék nevében *Friedrich* Istvá irta alá. Az uj pártszövetséghez idáig a következők csatlakoztak: *Gömbös* Gyula, *Eckhardt* Tibor, *Zsilinszky* Endre, *Bell* Miklós, *Ulain* Ferenc, *Zsirkay* János, *Hir* György, *Haller* István, *Homonnay* Tivadar, *Haller* József, *Eötvényi-Nagy* Olivér, *Szabó* József, *Grieger* Miklós, *Friedrich* István, *Huszár* Elemér, *Lendvai-Lehner* István, *Szabó* Sándor, *Bogya* János, *Kiss* Menyhért.

A bejelentő hivatal átszervezése

Miért tart hetekig egy erkölcsi bizonyitvány megszerzése?

Karakasevics főkapitány nyilatkozata

A suboticai bejelentőhivatal átszervezését már régóta tervbevette a suboticai rendőrség. A bejelentőhivatal mai formájában teljesen hasznavehetetlen. Most érkezett vissza zagrebi és spliti tanulmányutjáról *Vukics* Franjo rendőrkapitány, aki az ottani modern bejelentőhivatalokat tanulmányozta és a tapasztaltak alapján tervezetet dolgozott ki a suboticai bejelentőhivatal átszervezésére. Az előterjesztést a városi tanács egyik legközelebbi ülésén fogja tárgyalni. Az átszervezés meglehetősen nagy költségekkel jár, azonban az annyira fontos, hogy a városi tanács aligha fog elzárkózni annak keresztülvitele elől.

Karakasevics Gábor rendőrfőkapitány is megerősitette munkatársunk előtt, hogy *a bejelentőhivatal mostani szervezetlensége sulyosan hátráltatja a rendőrség egész ügymenetét.* Az utóbbi időben sokan panaszolják, hogy az utlevél kérvényhez szükséges erkölcsi bizonyitvány megszerzése milyen nehézségekbe ütközik és sokszor *hatnyolc hétig is eltart.* Kevesen tudják azonban, hogy az erkölcsi bizonyitvány megszerzése körül felmerülő minden nehézség a bejelentőhivatal jelenlegi rendezetlenségében leli magyarázatát. *Karakasevics* főkapitány kijelentése szerint ugyanis a bejelentőhivatalban csak az idegen állampolgárok vannak nyilvántartva, *a suboticai lakósokról azonban egyáltalán nincs semmiféle adat.* Ezért kell minden erkölcsi bizonyitvány-kérelemnek előbb a bünügyi és a detektiv-osztályon keresztülmenni, annak megállapitása céljából, hogy az illető ellen nincs-e eljárás folyamatban. Igy a főkapitány kijelentése szerint — legalább négy-öt hétig kell tartani egy erkölcsi bizonyitvány kiállitásának, holott *a bejelentőhivatalban rendelkezésre kellene, hogy álljon minden szükséges adat* és igy a bejelentőhivatal átszervezése esetén *két nap alatt ki lesz adható minden erkölcsi bizonyitvány,* anélkül, hogy a feleknek a köri biztoshoz kellene fordulniok.

Sok más esetben is hasonló nehézségeket okoz a rendőrségi ügymenetben a mai kezdetleges bejelentőhivatal. Sem illetőségi bizonyitványokat nem lehet gyorsan kiállitani, sem birósági idézéseket nem tud a rendőrség kikézbesiteni, külföldi beutazási engedélyeket sem tud hetekig elintézni, még pedig azért, mert *a bejelentőhivatal adatai alapján senkit sem lehet Suboticán megtalálni* a legszorgosabb keresés ellenére sem.

A bejelentőhivatal átszervezése éppen ezért igen nagy munkát jelentene és mintegy *ötven uj tisztviselő* foglalkoztatását tenné szükségessé. A legmodernebb nyilvántartást vezetnék be ugy, hogy a bejelentőhivatal nyilvántatásában minden személyi változást bevezetnének és egy órán belül — éppugy, mint bármely nagyvárosban — mindenkinek a lakcime és pontos személyi adatai rendelkezésre állanának.

Magyarország nem kap kölcsönt?

Kavarodás a Times cikke körül — A kisántánt magatartása Bethlen katasztrófát jósol, ha tiz napon belül nem döntenek

Budapestről jelentik: A *Times* vasárnapi számában gróf Bethlen István nyilatkozatát közli, amely szerint a magyar miniszterelnök *nyomatékosan kérí* az antant hatalmakat, hogy *tiz napon belül* hozzanak kedvező határozatot a magyar kölcsön ügyében, mert a zuhanó pénz áradatában a magyar kormány *nem tudja magát* felszinen tartani. A miniszterelnök nyilatkozatához a *Times* — nyilván Bethlen információi alapján — a következőket füzi hozzá:

— Budapesten nagy az aggodalom, mert a szövetséges hatalmak és a jóvátételi bizottság továbbra sem tudnak megegyezésre jutni abban, hogy Magyarország a népszövetség utján kapjon kölcsönt. A sinajai határozatról szóló kedvező sajtóhirek azt a reményt keltették, hogy Magyarország az augusztus 28-án Genfben összeülő népszövetség pénzügyi bizottságának támogatását kérheti. *Magyarországnak ez a reménysége azonban, az utóbbi napok információi szerint, aligha fog megvalósulni.* Ugy látszik, a kisantant Sinajában *nem fogadta el* az angol-olasz javaslatot, amely szerint Magyarország a népszövetséghez folyamodhatik. Amig a kisantant ragaszkodik ehhez az állásponthoz és a jóvátételi bizottságban Franciaország támogatásában részesül, addig *Magyarország nem számithat arra, hogy a népszövetség révén olyan kölcsönhöz jut, mint amilyet Ausztria kapott.*

A *Times*-nek ezzel a közlésével kapcsolatosan a félhivatalos *Magyar Hirlap* illetékes helyről nyert felvilágositás alapján azt irja, hogy a magyar kormány *hivatalosan* egyáltalán nem tud a kölcsönügy legujabb fejleményeiről és a *Times* cikkét — a Magyar Hirlap szerint — egyáltalán nem lehet autentikusnak elfogadni. Tény azonban az, hogy *a sinajai határozatról a magyar kormány hivatalos értesitést egyáltalán nem kapott* és külföldi hirlapi jelentésekből az állapitható meg, hogy a kisantant képviselői nem fogadták el az angol-olasz javaslatot. Ez egyértelmü lenne a magyar kölcsön meghiusulásával, mert az angol és amerikai pénzügyi körök nézete szerint csak az angol-olasz javaslat alapján oldható meg a magyar kölcsön kérdése.

„A Stresemann-kormány után csak az anarchia következhetik"

Diktatórikus eszközökhöz nyul az uj német kormány

Berlinből jelentik: A márka feltartózhatatlan esése már kormányrajutásának első napjaiban megrendíti a *Stresemann*-kormány helyzetét is. *Stresemann* kormányrajutása, az általa rögtön életbeléptetett sulyos adók csak pár napig tartották a márkát a felszinen, de további értékcsökkenését nem tudták feltartóztatni. A német kormány — mint Berlinből jelentik — most drákói rendszabályokhoz készül nyulni, hogy a veszedelemnek gátat vessen. Az uj rendszabályok előterében *egy devizaalap megteremtése* áll a márka támogatására és az élelmezés biztositására. Minthogy eddigelé az ipar, a kereskedelem és a földbirtok tulajdonában levő devizák önkéntes beszolgáltatására irányuló minden kisérlet meddő maradt, a kormány most hatalmi uton akar hozzájutni a neki kincset érő devizákhoz.

A szociális bajok, melyek a *Cuno*-kormány utolsó napjaiban már-már fenyegető méreteket öltöttek, melyek azonban *Stresemann* kormányrajutásával lecsillapultak, ismét előtörőben vannak. Ezuttal a szén árának hihetetlen emelkedésében van a bajok gyökere. *A német szén ma már jóval a világparitáson felül áll és drágább az angolnál.* A villamosvasutak emiatt mindenütt katasztrofális helyzetbe kerültek és noha a menetjegy árát már kétszázezer márkára srófolták fel, mégis az üzem teljes megszüntetésével kénytelenek foglalkozni a szén árának ilyetén alakulása miatt. Válságos a nyomdászipar helyzete is, de ezeken kivül megingott az egész termelés. Az a kérdés, hogy a kormány legdrákóibb rendszabályai hozhatnak-e még gyógyulást ilyen sulyos kóros elváltozások láttára. Mig a francia csapatok kezükben tartják a Ruhr-vidék gazdasági erőforrásait, minden siker csak *átmeneti* lehet, de legalább ezt biztositani kell az uj kormánynak, mert egyébként *Németország belső forrongásának a kitörése feltartóztathatatlan.*

Az ujból előtérbe kerülő pénzügyi válság szanálása érdekében *Hilferding* dr. pénzügyminisztert szinte *diktátori hatalommal ruházták fel.* Terveit kizárólag *Stresemann* dr.-ral beszéli meg és egyáltalán nem avatja be a mértékadó pénzügyi és gazdasági köröket sem, ugy, hogy ezek *teljesen sötétben tapogatódznak a német pénzügyi politika legközelebbi irányelveit illetően.* Ez az oka a német bankvilág nagyfoku idegességének, amely a devizaárfolyamok ugrásszerü változásaiban jut kifejezésre. Egész biztos, hogy *Hilferding a devizabejelentési kényszert vezeti be s ezt követni fogja a devizák beszolgáltatása,* hacsak az önkéntes devizabeszolgáltatás nem fedezi a legsürgősebb élelmiszerimportot.

Stresemann kancellár egyébként szerdán este tanácskozott a pártvezérekkel és kijelentette, hogy a kormány mindent megtesz a gazdasági helyzet javitására, mert *jól tudja, hogy utolsó alkotmányos kormánya Németországnak és bukása esetén csak a teljes anarchia következhetik.* *Ezért a kormány kész diktatórikus eszközökhöz is nyulni.* A pártvezérek hozzájárultak *Stresemann* előterjesztéséhez.

Drezdai jelentések szerint *Szászországban kormányválságtól tartanak.* A szocialista kormány iránt általános elégedetlenség nyilvánult meg, ugy, hogy a kormányt most már egyedül a kommunisták támogatják.

Fő a bizalom!

A lengyel kölcsön kulisszatitkai

Varsóból jelentik: A minisztertanács hosszasan tárgyalta a Jegybank alapitásának tervét. A Jegybank, amelyet még ebben az évben akarnak megvalósitani, *aranyértékü bankjegyeket* fog kibocsátani.

Az ellenzéki lapok a Jegybank felállitásával kapcsolatban azt irják, hogy a lengyel kormány megbizottai tárgyalásokat folytatnak a Morgan-bankházzal százmillió dollár összegü kölcsön felvételéről. A Morgan-pénzcsoport aranyban nyujtaná a kölcsönt, amely azonban *továbbra is a Morgan-bankház páncélszobáiban maradna* és csupán a lengyel márka támogatására szolgálna. Lengyelország a kölcsönt akként fizetné vissza, hogy négy éven át havonta két és fél millió dollárt fizet a kölcsönt nyujtó pénzcsoportnak. A kölcsön fedezetéül a lengyelországi kiviteli vámok és a szén- és ásványolajkivitelből eredő állami bevételek szolgálnak. A Morgan-bankház Lengyelország pénzügyi gazdálkodásának ellenőrzésére megbizottat küld Varsóba.

A kormánypárti lapok mélyen hallgatnak a kölcsönügyletről, de annyit elismernek, hogy a kormány a lengyel Jegybank felállitásával kapcsolatban külföldi pénzcsoporttal tárgyalásokat folytat.

Az uj kiviteli vámok

Leszállitott és megszüntetett vámbevételek

Dr. *Kojics* Dragutin, az uj kereskedelmi miniszter, — mint megirtuk, — uj kiviteli vámtarifát dolgozott ki, amelyben több cikk kivitelét teljesen szabaddá tette, más cikkek kiviteli vámját pedig tetemesen leszállitotta. A miniszter tervezetét a minisztertanács elfogadta és csütörtökön már meg is jelent a hivatalos lapban.

Az uj kiviteli vámok **száz kilogrammonkint** a következők: ***Buza*** 30 dinár (az eddigi 60 dinár helyett); *rozs* 30 dinár (eddig 60 dinár); *tengeri* 20 dinár (eddig 40 dinár); *árpa* 20 dinár (eddig 100 dinár); *szárazbab* 50 dinár (eddig 200 dinár.)

Élősertés 70 kilón felül 300 dinár (eddig 450 dinár), leölt sertés 150 dinár (eddig 350 dinár); friss és sózott husok és sózott szalámi 80 dinár (eddig 150 dinár); disznózsir, háj, libazsir 300 dinár (eddig 600 dinár); husfélék, feldolgozott állapotban 100 dinár (eddig 150 dinár).

Száritott szilva 3 dinár (eddig 6 dinár); buzadara 20 dinár (eddig 40 dinár); buzaliszt 25 dinár (eddig 60 dinár); egyéb lisztnemüek 20 dinár (eddig 40 dinár).

Toll 100 dinár (eddig 200 dinár); szárnyasállatok 100 dinár (eddig 150 dinár).

Teljesen szabaddá tették a következő árucikkek kivitelét: Korpa, burgonya, vörös- és foghagyma, öszvérek, szamarak, leölt és tisztitott bárány és kecske. Nem tisztitott bárány, juh, kecske és gödölye, ha leölt is, ugy vámoltatik, mint élőállat.

A levágott szarvasmarha, bivaly és borju kivitelének vámját ugyanannyiban állapitották meg, mint amennyi eddig az élőállatok vámja volt.

Egy délelőtt a Szabadságtéren

A budapesti zugbörze

Nyüzsög a tömeg a tőzsde hatalmas épülete előtt, a szabadságtéri fák alatt. Ezer és ezer ember, száz és száziéle embertipus. Balzac toliára valók. Futkosnak fel-alá, akik igy a tőzsde körül járkálva keresik meg mindennapi idei libájukat. Van közöttük öreg és fiatal, rokkant, egészséges, asszony és lány, családanya és demimonde, kereskedelmista és elemista. A nagy tömeg különösen a főbejárat körül helyezkedik el, ott várják az ígéret földjéről, a Ganz és a Lichtig templomából kijövőket. Percenkint rohan ki az épületből valaki, egy-egy felbőszült izzadt ember, aki körülnéz és keresi a klienset. Most is jön egy. Gyürött kék manzsetta van rajta és kopasz. Idegesen néz széjjel, amig egy cekkeres asszony integet neki.

— Mondtam már, hogy figyelj egy kicsit és ne hagyj várakozni, — szól dühösen, mikor odamegy az asszonyhoz.

Azután pedig beszélnek halkan, szaggatottan, izgatottan, körülöttük egy kis gyürü képződik, mindenki figyel, iltokzatos szavakat hallok:

— Prompt.... Ex giro.... Beocsini .... Kaszab.... Bur.... Egisz....

És a kékmanzsettás már rohan is tovább. Borzasztóan siet, mintha e pillanatban az ország sorsa kezében volna.

Az asszony pedig elolvadón néz utána, s büszkén mondja a körülötte állóknak:

— A fiam!

Rohanás, futkosás, értékpapirnevek uszkálnak a levegőben, noteszekbe firkálnak, éppugy, mint bent a nagyteremben. A mozgás különösen akkor lesz élénk, amikor a láthatáron feltünik a rendőr. Mindenki siet odábbállani, mert az ácsorgás a tőzsde körül, mint mondani szokás, rendőrileg tilos. Tiz lépéssel odább pedig ujra kezdik. Férfiak állnak egy csoportban. Egyiknek patent csiptetővel kalapja a gomblyukához van rögzitve. Ez bizonyára nagyon praktikus ember. A másiknak kötés van a nyakán. Igazi tőzsdés: még a nyakán is kötés van. A praktikus ember nagyon vicces, mert meg is kérdezi:

— Mondja, hágy darab van ebben a kötésben?

Mindenki nevet, az öreg tőzsdekibicek majd megfulladnak a kacagástól. És a palotából egyre jönnek a hirnökök és pihegve jelentik:

— A Borsodi szén százezerrel emelkedett, a Teudloff harmincezerrel, Hofherr harmincöttel, a Goldberger negyvennel.

A Goldbergerről eszembe jut egy öreg cvikkeres urnak, hogy megjegyezze:

— Goldberger? Én még a nagyapját ismertem.... Akkor nem jegyezték a tőzsdén, — meséli és valami hosszabb visszaemlékezsbe akar kezdeni, de leintik.

A szenzációs hirek hallatára az emberek habozva néznek egymásra.

— Mi lesz most?

— Kidobom a Merkurfámat!

— Was soll man machen? — tanakodik egy ráncosarcu nénike, aki ódivatu kalapot visel és maga az élő árfolyamlap. Minden árfolyamot tud kivülről. Stefi néninek hivják.

A tőzsdeépületben s a tőzsdét környékező utcákban egymás hegyén-hátán vannak a különböző tőzsdebizományos irodák, bankfiókok, ahol a komitensek ugy járnak ki-be, mintha otthon lennének. Némelyiknek talán még házi kabátja is van a bizományosnál. Minden pillanatban befutnak, érdeklődnek egy-egy papir után, azután mennek megint sétálni az utcára.

Az egyik kirakat előtt megfigyeltem egy csoportot. Mindjárt legelől, a legjobb helyen állt egy suszterinas, tizennégy éves kis kölyök, aki keresztül furakodott felnőtteken, hogy jól lássa az árfolyamot hirdető táblát. Egy kalapnélküli lány, biztosan valami gépirókisasszony, aki egy szomszédos irodából futott le néhány percre, hogy a papirja után érdeklődjék. Egy monoklis férfi, jól vasalt nadrágban, olyan mint egy miniszteri tisztviselő. Egy ember szmokingban és szalmakalapban, munkából jövő, vagy munkába menő pincér. Egy elegáns nő, szemölcsecsel az állán és olcsó mosollyal az ajkán, azután hátrább jelentéktelen emberek, a tőzsdekibicek ismert tipusából. Legvégén, mint egy a sor befejezéseképpen ablaktisztitó nagy létrával és vödörrel. Neki, szegénynek, már lábujjhegyen kell ágaskodni, hogy az árfolyamlapot lássa. És ágaskodik kétségbeesetten, kitartóan. Minden pillanatban azt várom, hogy a létráját odatámasztja a közeli falhoz s onnan a magasból nézi majd a kirakatot. A tömeg pedig izeg-mozog, kérdez, beszél jobbra-balra és mivel nehéz közel jutni a kirakatüveghez, az előlálló kis suszterinas mondja hátra az árfolyamokat.

— Chionin? — kérdezi valaki.

És a kis suszterinas felel:

— Hetven!

— Bauxit?

— Hétszázötven! — hangzik pillanatok mulva a felelet.

A suszterinas igy mondja egész egyszerüen: Hétszázötven. A három zérust nem is teszi hozzá, éppugy, mint a tőzsde nagy napoleonjai. És pillanatok alatt megtalálja a kivánt részvényt, tudja mindegyikről, melyik rovatba tartozik.

Jön arrafelé egy öreg, vöröslampaszszos tábornok. Olyan nyugdijas, a régi világból való. A kirakat előtt megáll, előkotorja cvikkerét és miután nem lát semmit, a hozzá legközelebbálló ablaktisztitótól kérdezi:

— Kedves barátom, hogy áll a Kühne?

Az ablaktisztitó pedig továbbitja a kérdést, amig eljut legelőre a suszterinasig. Aztán megjön a dróttalan telefon a jelentés:

— Kühne, száz!

— Grossartig — mondja a tábornok, rázogatja a fejét és lassan megindul vissza, a nyugalomba. Mielőtt elmegy, szalutál az ablaktisztitónak.

Hiába csak itt a tőzsde körül van igazi, hamisitatlan demokrácia.

A bánáti németek ünnepe

Szombaton kezdődik a Kulturbund nagygyülése

Bela-Crkváról jelentik: A Kulturbund augusztus 25—27-én tartja Bela-Crkván (Fehértemplom) nagygyülését és ugyanakkor ünneplik meg a németek bevándorlásának 200-ik évfordulóját.

Az ünnepély előestéjén, augusztus 24-én, pénteken este 9 órai kezdettel ismerkedési estélyt tartanak a Haller—Ruzicska-szállodában.

Az ünnepély első napja szombaton, augusztus 25-én lesz, amikor a Kulturbund szervezetek elnökei elnöki gyülést tartanak, amit a nagygyülés követ a polgári lövölde kertjében.

Délután 3 órakor a kormány képviselője ünnepélyesen megnyitja a borászati és szőlészeti kiállitást. Délután 5 órakor pedig a tüzoltóság népünnepélyt rendez, mig este 9 órakor a szinházban lesz műkedvelő előadás.

Az ünnepély második napján, vasárnap ünnepi istentisztelet után tartják meg az ünnepi gyülést a németeknek Bánátba történt bejövetelének 200-ik évfordulója alkalmából. Ugyanakkor megünneplik Bela-Crkva róm. kat. hitközségének 1723. évben — tehát éppen 200 év előtt történt — megalapitását.

Hétfőn, augusztus 27-én a kiállitást bezárják.

Az ünnepségeknek inkább kulturális, mint politikai jellegük lesz és ennek dokumentálására a német politikusok nem is vesznek részt az ünnepségeken, kivéve *Neuner* Vilmos dr. képviselőt, aki tagja a Kulturbund végrehajtó-bizottságának és esetleg megjelenik Belacrkván dr. *Krafft* képviselő is.

Adókivető-bizottsági elnök

a novisadi Tábla előtt

Novisadról jelentik: Dr. *Sári* Sándor pénzügyi tisztviselő ügyét tárgyalta csütörtökön a novisadi Tábla.

Dr. Sári 1921-ben Pancsevón az adókivető-bizottság elnöke volt és ilyen minőségben az akontációs adókivető-bizottság elnöki tisztjét töltötte be. Ebben az időben sok visszaélés, zsarolás történt az adókivetés körül és dr. Sári ellen a bánáti *Franctág* község memorandum formájában panaszt emelt felettes hatóságánál *megvesztegetés, zsarolás, csalás és visszaélések miatt.*

Karakasevics Gábor akkori pancsevói rendőrfőkapitány vizsgálatot indított ebben az ügyben és ennek során dr. *Sárit letartóztatták.* Kihallgatásakor *bevallotta, hogy huszonhat esetben megvesztegettette magát és három esetben nagyobb csalásokat követett el* az állam kárára.

Házkutatást is tartottak lakásán és a kalapja bélésében elrejtve 165 ezer dinárra akadtak, aminek eredetéről nem tudott felvilágositást adni.

A pancsevói törvényszék ekkor a felmerült adatok során dr. Sárit tizennyolchavi börtönre itélte. Most tárgyalta ezt az ügyet a novisadi Tábla és mivel a bünösséget beigazoltnak látták, a pancsevói törvényszék itéletét *változatlanul helybenhagyta.*

Dr. Sári az itéletbe belenyugodott.

Az utódállamok földmivespártjai

is résztvesznek a csurogi agrárreformon

Beogradból jelentik: A földmivespárt augusztus 26., 27. és 28-ára tervezett csurogi kongresszusára, a mely az utódállamok földmivespártjainak nemzetközi összejövetele lesz, már minden előkészületet megtettek. A nagyarányu földmiveskongresszuson résztvesznek a földmivespárt képviselő tagjai és ezenkivül Szerbiából 250, Montenegróból 25, Dalmáciából 15, Bosznia-Hercegovinából 120, Szlavóniából 20, Horvátországból 25 delegátus. Külföldről — az utódállamokból, Lengyelországból és Bulgáriából — több földmives párti kiküldött érkezik és megjelennek a kongresszuson az emigráns orosz földmivesek is. Csehszlovákiából számitanak a nemzetközi agrárhivatal titkárának: *Fildernek*, a földmives-ifjuság szervezet főtitkárának: dr. *Horáknak* és a földmives nőmozgalom vezetőjének: *Belhartova* asszonynak részvételére. Romániából a földmivespártot két kiküldött fogja képviselni, a bulgár parasztpártot pedig *Daszkalov*, a Sztambulinszkij-kormány volt prágai követe és *Opov* volt miniszter, akit in contumaciam csak nemrég itéltetett el a Cankov-kormány 15 évi fegyházra. A lengyel földmivespárt *Glujcs* titkárt küldte ki, aki egyéb lengyel agrárszervezetet is képvisel a kongresszuson, amelynek napirendjén szerepel *a csehszlovák, román, jugoszláv, bolgár és lengyel földmivespártok programmjának egységesitése.*

VÁROSI JODÓS
GYÓGYFÜRDŐ
NOVISAD
PENZIÓ RENDSZER
KITÜNŐ ELLÁTÁS ÉS SZOBÁK
ISZAPKEZELÉSEK, SÓSFÜRDŐK, HYDROTHERAPIA, RÖNTGEN-LABORATORIUM, KVARCLÁMPA, DIATHERMA ÉS VILLAMOS KEZELÉSEK, — ÁLLANDÓ FÜRDŐORVOS NYITVA EGÉSZ ÉVBEN — TÉLIKURA

HIREK

Huszonnyolc öngyilkos

Budapesten — ahogy az életuntak védőirodája hivatalosan közli — két nap alatt huszonnyolc öngyilkossági kisérlet történt. Ebből a huszonnyolcból kilenc szerencsésen átjutott a másvilágra, a többit valahogy megmentették. Az öngyilkosjelöltek — mondja a védőiroda — egy kivételével valamennyien a nyomor miatt szánták rá magukat a halálra, a megélhetési nehézségek miatt, amelyek olyan tragikusan fölnőttek a magyar fővárosban, hogy direkt csodálni való, hogy drága jó budapesti emberroncsok közül két nap alatt csak huszonnyolc ment neki a Dunának és röpitett golyót a szive felé. Mi nem megyünk addig, mint a védőiroda, nekünk elég ez a huszonnyolc is, ez a másféltucat öngyilkos, akinek számadása sehogysem stimmel az élettel. Mi inkább azt csodáljuk, hogy ott, ahol a drágaságot is büntetésekkel akarják leküzdeni, hogy ott a magyar belügyminiszter, aki megtiltja a rendőröknek, hogy ingyen lapot elfogadjanak — mert szerinte csak ingyen részvényt szabad elfogadni — hogy ez a Rakovszky Iván nem próbálja valami rendszabállyal meggátolni az öngyilkosjárvány terjedését. Szerény véleményünk szerint ugyanis Magyarországon egyenes bün és vakmerőség ögyilkosnak lenni, amikor más mód is van arra, hogy valaki a Duna mellett átkerüljön a másvilágra. A nemzetvédelmi törvény alapján minden nagyobb feltünés nélkül meg lehet büntetni azokat, akik kényelmi szempontból el akarják hagyni Magyarországot és az életet, éppen akkor, amikor Lendvai-Lehner István és fajvédő társai megalapozni készülnek a boldog Magyarországot. Ha tudtak hozni rendtörvényt az élők ellen — hozzanak törvényt a halál ellen is. Akkor nem keltenek majd megdöbbenést a tömeges öngyilkosságok.

—

— **A minisztertanács csütörtöki ülése.** Beogradból jelentik: A minisztertanács csütörtökön este 6 órától 9 óráig tartó ülésén *Janics* Voja vallásügyi miniszter beszámolt a zagrebi eucharisztikus kongresszus lefolyásáról. Ezután a minisztertanács elhatározta, hogy 50.000 dinárt ad a dárdai Péter király emlékszobor céljára és a szobor leleplezésén a kormány is résztvesz. A minisztertanács ezután elfogadta a beogradi kereskedelmi és iparkamara meghivását a kereskedelmi kamarák beogradi kongresszusára és elhatározta, hogy ezen az egyes miniszterek ismertető előadásokat fognak tartani az ország kereskedőit és iparosait legjobban érdeklő kérdésekről. Az ülésen felolvasták még a német jóvátételi szállitások megszüntetése ügyében érkezett táviratokat, majd ismertették a külföldi követeknek Radics utazása ügyében adott instrukciókat.

— **Benes római látogatása.** Rómából jelentik: Dr. *Benes* Ede csehszlovák külügyminiszter a legközelebbi napokban Rómába érkezik a prágai olasz követ, valamint a római csehszlovák követ társaságában. A *Giornale d'Italia* szerint Benes látogatása alkalmával a kisantant Olaszországhoz való viszonyával kapcsolatos kérdések kerülnek szóba.

— **A fiumei kérdés.** Beogradból jelentik: A fiumei kérdés rendezése ügyében — mint a »Tribuna« irja — a paritásos bizottságoknak végre sikerült olyan megoldást találni, a mely ugy Jugoszlávia, mint Olaszország érdekeit kielégiti. A lap szerint a paritásos bizottságok meg-

egyeztek, hogy a Baross és a Delta végérvényesen Jugoszláviához kerül. Fiumét pedig, mint szabad államot egy esztendőn keresztül a paritásos bizottságok igazgatják. Baross kikötő ügyében a megegyezés azzal a feltétellel jött létre, hogy a kikötőn keresztül a jugoszláv kivitelt bizonyos tekintetben korlátozzák.

— **Markovics Lázár lesz az uj római követ.** Beogradból jelentik: A radikálispárt körében elterjedt hirek szerint *Markovics* Lázár volt igazságügyminiszter, aki jelenleg Svájcban tartózkodik, ahol a Népszövetség ülésén is képviselni fogja Jugoszláviát, a római követi állásra van kiszemelve. *Markovics* Lázár szeptember 15-én visszatér Beogradba és még szeptemberben elfoglalja Rómában állását. Hir szerint a volt igazságügyminiszter csak lépcsőnek tekinti a római követi állást a külügyminiszteri szék felé, amelynek elérését már régebben ambicionálja.

— **Letartóztatták, mert leányával viszonyt folytatott.** Novisadról jelentik: A rendőrség letartóztatta Nagy Dezső hivatalnokot, aki Erzsébet nevü 17 éves leányával viszonyt folytatott. A viszony nem maradt következmények nélkül. A beteg embert átadták az ügyészségnek.

— **Zanella Beogradban.** Beogradból jelentik: A fiumei konstituante volt elnöke, Zanella Beogradban tartózkodik.

— **Megszüntetnek néhány alsófoku iskolát.** Beogradból jelentik: A közoktatásügyi minisztérium költségvetésének összeállitása alkalmával elhatározták, hogy mindazokat az alsófoku iskolákat megszüntetik, amelyeknek nincs elegendő növendéke.

— **A Narodna Banka főkormányzója — a vajdasági vendéglősök zászlóapja.** Novisadról jelentik: csütörtökön délelőtt folyt le ünnepélyes keretek között a vajdasági vendéglősök szövetségének zászlószentelése. *Weifert* György, a *Narodna Banka* főkormányzójának jelenlétében, akit *zászlóapának* nyertek meg. A Vajdaságból körülbelül 400 vendég sereglett egybe. Délelőtt a római katholikus és görög katholikus templomban, diszes bandérium és nagy tömeg részvételével folyt le a zászlószentelés. Délben bankett és este táncmulatság volt. A kongresszus ma veszi kezdetét.

— **A német könyv halála.** A müncheni könyv- és lapkiadók szövetsége nyilatkozatot tesz közzé, amelyben bejelenti, hogy a most rájuk háramló terheket nem tudják viselni és ezért kénytelenek a könyvek és folyóiratok előállitását és kiadását beszüntetni. E határozat következtében tizenhat müncheni ujság és folyóirat beszüntette a megjelenését.

— **Orosz kadétok felvétele a jugoszláv hadseregbe.** Beogradból jelentik: A kormány elhatározta, hogy az Oroszországból menekült orosz kadet-növendékeket, akiket eddig Sarajevoban helyeztek el, az előirt sikeres letétele után fel lehet venni a jugoszláv hadseregbe.

— **Csak horvátul-szerbül!** Osijekről jelentik: A »Narodna Obrana« osijeki szervezete felhivást tétetett közzé az osijeki lapokban, melyben arra való utalással, hogy az utóbbi időben Osijeken, a horvát-szerb nyelv kárára, mindgyakrabban hallani a magyar és német szót, felszólitja a lakosságot, hogy nyilvános helyeken, üzletekben, uccákon, kávéházakban lehetőleg tartózkodjék a magyar-német nyelv használatától és kizárólag horvátul vagy szerbül beszéljen. Hasonló figyelmeztető plakátokat helyeztek el a kávéházakban is.

— **Kifosztott napszámos.** Novisadról jelentik: Reischevics Szekula novisadi napszámost a Dunaparton egy jól öltözött fiatalember megszólitotta és átvitte magával Kamenicára, ahol megigérte, hogy munkához juttatja. Éjjelre egy szállodában háltak meg. Amikor Reischevics reggel felébredt, rémülten konstatálta, hogy ismeretlen pártfogója *eltünt*. Vele együtt odaveszett minden holmija és négyezer dinárt kitevő készpénze. Feljelentésére a nyomozás megindult.

— **A Suboticai Amatőr estélye.** A subotical Aamatőr sportegyesület szeptember elsején, szombaton, a Bárány-szálloda összes termeiben, este nyolc órai kezdettel, kabarét és utána táncvigalmat rendez.

— **Hét évre elitélt rablógyilkos.** Osijekről jelentik: *Baričić* Dusan, dalmáciai illetőségü fiatalember, még 1921. telén rablógyilkos merényletet követett el *Krakić* Emma ellen. Az osijeki törvényszék annak idején felmentette, Baričičot, az ügyész azonban az itélet ellen felebbezett. A tábla a felmentő itéletet megsemmisitette és uj tárgyalást rendelt el. Az uj tárgyalás hét évi sulyos börtönt hozott Baričičnek, mely itéletet most a tábla is jóváhagyta. Baričicot beszállitották a mitrovicai fogházba büntetése letöltése végett.

— **Szabadlábra helyezték a felségsértő századost.** Annak idején megirtuk, hogy a Vinkovcin lakó *Srijemčević* Čedomil nyugalmazott századost, mert borosfővel sértő kifejezéssel illette az uralkodóházat, felségsértés miatt letartóztatták. Mint Osijekről jelentik, *Srijemčevićet* a napokban ideiglenesen szabadlábra helyezték, azzal a feltétellel, hogy ügye elintézéseig Vinkovcit elhagynia nem szabad.

— **Menetközben tilos a vonatra ugrani.** A közlekedésügyi minisztérium — tekintettel a gyakori szerencsétlenségekre — utasitotta az illetékes hatóságokat, hogy mindazok ellen, kik a vonatra menetközben felugranak, vagy arról megállás előtt leugranak, a legszigorubban járjanak el.

— **A magyar nemzetgyülés elfogadta az adóvalorizációs törvényjavaslatot.** Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyülés csütörtöki ülésén az adóvalorizációs törvényjavaslatot harmadik olvasásban is elfogadták, majd folytatták az épitkezési törvényjavaslat tárgyalását. *Eckhard* Tibor fajvédő képviselő élesen támadta a lakásépitő akciót, mert szerinte az e célra adandó állandó államkölcsön csak a nagybankokat hizlalja. Utána *Ulain* Ferenc a javaslatot jogi szempontból ugyan csak támadta.

— **Kémet fogott a deszkai határrendőrség.** A jugoszláv-magyar határ mentén fekvő Deszka község mellett — mint Novisadról jelentik — a határrendőrség letartóztatta Vasin Vlada deszkai lakost, akinél fontos katonai okmányokat találtak. Kikallgatása során bevallotta, hogy régóta összeköttetést tart fenn a szegedi katonai kémirodával, amelynek több fontos iratot vitt át. Elmondotta, hogy szolgálatai jutalmául Báró Gerlóczytól öt hold földet kapott — Magyarországon. Beszállitották a novisadi ügyészség fogházába.

Dr. Gábor Arthur orvosi rendeléseit ismét megkezdette.

— **Elgázolta a villamos.** Novisadról jelentik: Krucsetics Angyalka három és féléves kisleányt a villamos elgázolta. Sulyos sérülésével beszállitották a kórházba.

— **Minimaxot lopott.** Novisadról jelentik: Rogulya Gyula novisadi fiatalember Gerő Imre vaskereskedőnél volt alkalmazásban. Hogy bizalommal legyenek iránta, azt állitotta, hogy öccse Rogulya novisadi rendőrkapitánynak. Gerő, aki bizott a kapitány öccsében, egy huszezer dinár értékü Minimax-készüléket adott eladásra Rogulyának, aki az értékes tárgygyal megszökött. A novisadi rendőrség körözőlevelet adott ki ellene.

— **A baranyai menekültek** suboticai csoportja vasárnap délelőtt a Sommer-féle vendéglőbe gyülést tart. A vezetőség felkéri a tagokat, hogy föltétlen jelenjenek meg, mert a központi kiküldött fontos ügyben tart beszámolót.

— **Erkölcstelen merénylet a Subotica-Novisad-i gyorsvonaton.** Novisadról jelentik: Kedden délután a Suboticáról Novisad felé menő gyorsvonaton Pasicsevo körül az egyik fülkében egy kislány ellen erkölcstelen merényletet követtek el. Az utasok a gyermek sirására lettek figyelmessé és amikor a fülkéhez mentek, ott egy kisleányt találtak egyedül egy férfivel, aki nagyon zavartan viselkedett. A kislány azonban elmondta, hogy L. Mária a neve, 13 éves és a társaságában levő férfi *Szavics* Dragisa, Staribecséről szöktete el Suboticára, ahonnan Zimonyba akarta vinni azzal az igérettel, hogy ismerősénél helyezi el. Alig indult azonban el a vonat Suboticáról, a férfi merényletet követett el ellene. A kislány elbeszélése után *Szavics* ki akart ugrani a robogó vonatból, azonban az utasok lefogták és a meglincseléstől csak ugy menekült meg, hogy a vonaton utazó vasuti rendőrök vették őrizetbe. Novisadon a vasuti komisszariátusnak adták át, ahol hosszas faggatás után beismerte, hogy a 13 éves kislányt egy zimonyi éjszakai ház tulajdonosának akarta eladni, akivel már meg is egyezett, hogy ezért 300 dinárt kap. A novisadi rendőrség megállapitotta, hogy *Szavics* novisadi illetőségü kereskedősegéd, aki már hosszabb ideje munka nélkül volt. Szerdán átadták az ügyészségnek, a kislányt pedig visszaviszik szüleihez Staribecsére.

— **A Csillagbörtönből — a felsőmuzslai kóterba.** Becskerekről jelentik: Felsőmuzsla községben elfogtak egy *Fischer* Károly nevü 38 éves fegyencruhás alakot, aki bevallotta, hogy tizenkét nappal ezelőtt a szegedi Csillagbörtönből szökött meg és Zsombolyára igyekezett, a hol született. A nyomozás megindult.

— **Az expresszvonatok feliratа.** Beogradból jelentik: A közlekedésügyi miniszter elrendelte, hogy a nemzetközi expresszvonatokon a magyarnyelvü feliratokat szerb feliratta cseréljék fel.

— **Sikkasztó alkalmazott.** Novisadról jelentik: Winkler Sándor mérnök feljelentést tett a rendőrségen Szabados Péter alkalmazottja ellen, aki 4500 dinár készpénzzel és 12 ezer dinárt érő áruval megszökött. A rendőrség körözi.

Szabálytalanságok az osztálysorsjáték körül. Az utóbbi időben több panasz merült fel az állami állami osztálysorsjáték igazgatóságának gazdálkodása ellen, mert a vezetőség az üzletmenetben állitólag több szabálytalanságot követett el. A pénzügyminisztérium ezért most bizottságot küld ki az osztálysorsjáték üzleteinek ellenőrzésére.

Foto-szalon, Vig, Subotica (Nádor-kávéház fölött) készit fényképeket a legmodernebb és legmüvészibb kivitelben.

Uri hölgyek figyelmébe! Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy az őszi és téli ujdonságaim megérkeztek. Tisztelettel Risztics nőiszabó, Somborska ulica 1.

SPORT

Megváltozott a suboticai lóverseny programja

Uj fogadási rendszer

A Suboticai »I. Sándor király« Lovaregylet versenyintézősége közli hogy a szeptember hó 2-ra kitüzött lóverseny programmját, az ügetőversenyekre történt nevezések nagy száma miatt, meg kellett változtatni.

Az eredeti versenyprogramm tehát, — amelyet már teljes egészében ismertettünk, — a következőleg változik meg:

I. *Egyfogatu ügetőverseny.* Távolság 2000 méter. Dijak: 3000, 500 és 300 dinár. Nevezési dij 100 dinár.

II. *Földmüvesek versenye.* Dijak: 3000, 700 és 300 dinár.

III. *Hároméves félvérek versenye.* Dijak: 3000, 1200 és 500 dinár.

IV. *Vigaszverseny.*

V. *Subotica város versenye.* Dijak: 3500, 1000 és 500 dinár.

VI. *Tiszti akadályverseny.* Dijak: 3000, 1000 és 500 dinár.

VII. *Kétfogatu ügetőverseny.* Távolság 2800 méter. Dijak: 2000, 500 és 300 dinár. Nevezési dij 100 dinár.

A nevezési határidő augusztus hó 30-ikán este 6 órakor zárul.

Szeptember 1-én, a verseny előtti napon, este 8 órakor a Vas Ádámféle vendéglőben árverést tartanak és pedig olyformán, hogy sorjában minden ló, amely nevezve van, árverés alá kerül a győzelem esélyére. A győztes ló árverelője abban a versenyben futott valamennyi lóért befolyt árverési összeget kapja, 20 százalék levonásával, amely a versenypénztárt illeti.

TŐZSDE

Beograd, augusztus 23. Páris 540, London 438.50—438, Milano 415—414, Genf 17.41—17.37.50, Newyork 96—95.90, Berlin 19.50—18.50, Prága 280.10—280, Szaloniki 159, Bécs 0.13.40—0.13.38, Bukarest 46—45, Szófia 85—84, Budapest 0.56—0.53.

Zagreb, augusztus 23. *Zárlat:* Amsterdam 38—37.75, Bécs 0.13.41—0.13.37, Berlin 22—18, Budapest 0575—0525, Genf 17.40—17.37.50, London 438—437, Milano ,414.25—413, Newyork 95.75—95, Páris 542.50—537.50, Prága 2.83—2.81.

Zürich, augusztus 23. *Zárlat:* Berlin 00001.03 (oooo.1), Newyork 553.25 (553(, London 25.21 (25.17), Páris 32 (31.55), Milano 23.80 (23.915), Prága 16.20 (16.175), Budapest 00.3 egynyolcad (00.03 egynyolcad), **Beograd 5.80 (5.775)**, Bukarest 2.60 (2.50), Szófia 4.95 (4.75), Varsó 00.023 (00.024), Bécs 00.078 egynyolcad (0.078 egynegyed.)

Budapest, augusztus 23. A Devizaközpont hivatalos jegyzései augusztus 23-án: Berlin 0.30—0.50, márka 0.60—0.80, Amsterdam, holland forint 7510—7750, Newyork 19100—19700, dollár 19300—19900, Milano 820—855, lira 825—860, Prága cseh korona 568—592, Bécs, osztrák korona 26.80—28.20, Zürich, svájci frank 3440—3560, Varsó, lengyel márka 8.00—9.00, Szófia, leva 160—167, Bukarest, lei 90—97, Beograd, dinár 199—207, London 87200—89600, angol font 87400—39600, Páris, francia frank 1080—1116, Napoleon 68500.

Értéktőzsde. Két közelesö fizetési nap miatt a realizáció szokatlanul nagyméretü. A nagy ártömeg az árfolyamokat lejjebb nyomta. A hangulat később megjavult. Zárlatkor csak néhány papirban történt lanyhulás. Pénz 30-ra három, ötödikére négy-hat százalék.

„MARIOLA" arckrém a legjobb arcápoló!

NYILTTÉR.

Gazdasági épületek, gyárak, malmok befedésére és régi zsindelytetők átfedésére legalkalmasabb a

KOLLARIT BORLEMEZ

Gyártelep: SUBOTICÁN, Majšanski Vinogradi 137 .·. Telefon szám: 885

Van szerencsém a t. hölgyközönség tudomására adni, hogy lakásomat VI. Bene-Sudarevićeva ul. (volt Bercsényi utca) 97. sz. alá saját házamba helyeztem át.

Kovács Sztrikó Jánosné
6329 okl. szülésznő.

AZ ORTH. IZR. HITKÖZSÉG FŐRABBISÁGA

Hitközségünk t. tagjai szives tudomására hozzuk, hogy:

Péntek ésti üzletzárás 6^{05} órakor
Péntek esti gyertyagyujtás 6^{25} órakor
Szombat kimenetele 7^{25} órakor

Okružni Ured za Osiguranje Radnika u Subotici

Br. 6622/923.

Stečaj.

Okružni ured za osiguranje radnika u Subotici, raspisuje stečaj na mesto jednoga lekara specijalistu za lečenje s pneumatoraksom

Godišnja plata 12.000 din. Molbe se imaju uputiti ovom Uredu i samo će se one uzeti u obzir koje stignu do 12 sati 1 og sept. 1923. god.

Subotica, 20. avgusta 923.

K. Štajner s. r. predsednik. N. Bogdanović s. r. upravitelj.

PÁL DRVARA
SUBOTICA
Ivan Antunović ul. 13
TELEFONSZÁM: 417

Bükk-hasáb, gyertyán-hasáb vagontételben és kicsinyben állandóan raktáron, elsőosztályu száraz apritott tüzifa, faszén, csomagolt vasalószén, mész és cement kapható

: SEGÉD :

rőfös-divatáru szakmából, jó elárusitó és kirakatrendező, aki a három nyelvet tökéletesen birja, az őszi idény kezdetére kedvező feltételekkel felvétetik. **Löwinger Divatáruháza, Novisad**, Péter Király ulica 19. Ugyanott egy tanuló is felvétetik. 6395

Vizsgázott, józan
GÉPÁPOLÓ
6370
ki a magas- és alacsonnyomásu gőzgépek kezelésében teljesen jártas azonnal felvétetik
KOHÁN VINCE és TÁRSA gőzmalom Subotica.

TÁRS KERESTETIK

a helyi és vidéki piacon bevezetett üzlethez 100—150.000 dinár tőkével. Ajánlók küldjék be cimüket „Coloniale" jeligére „Schmolka" hirdetőirodába Novisad, Futoski put 2. szám. 6396

Eladó birtok!

Brčko közelében 60—70 holdas birtok lakóházzal, melléképületekkel, fundus instruktussal holdanként 7500 dinárért eladó. Érdeklődők forduljanak: Tješić Gustavhoz Brčko. 6357

---

400 hektoliter szüretelő kád

20—40 htl. nagyságban és 3 drb. kézi szőllőzuzó eladó; ugyanott 2 drb. 3—4 htl. nagyságu vastartályt mielőbb megvételre keresünk

6420 **VASS TESTVÉREK, HORGOS**

Boros-
hordóinkat

prima anyagból minden nagyságban ugyszintén tiz darab 48 hektoliteres lager hordót jutányos árban kiárusitjuk. Tel. 289.
MUCSY és TÁRSAI
Paje Kujundžićeva ul. 34.

▲
Bácsmegyei Napló
fiókkiadóhivatala
Veliki-Bečkereken
a főpostával szemben
LÉVAY NÁNDORNÉ
üzletében van.
A fiókkiadóhivatal
felvesz hirdetéseket
előfizetéseket és minden a lapra vonatkozó reklamációkat.

Malomberendezési tárgyak, hengerszékek, hegyező- s hámozógépek, kőjáratok, sziták stb.

Benzin és szivógázmotorok ujak és használtak. — *Petrász László* Vel.-Bečkerek Ristića 2218. — 5818

Értesitem a n. é. közönséget, hogy Zrinjski trg. 11. szám alatt

lakatos-műhelyt

nyitottam.

Minden szakmabeli munkát olcsón és pontosan készitek. Legmodernabb kasszákat nyitok és javitok, valamint mindenféle gép- és motorjavitást vállalok és hegesztek.
Szives pártfogást kér
Wachtler Mihály
Subotica, Zrinjski trg.

6369
Szakképzett, józan
FŐMOLNÁRT

ki a kereskedelmi és váměrlésben teljes jártassággal bir, keres azonnali belépésre
KOHÁN VINCE és TÁRSA gőzmalom Subotica.

WEITZENFELD és TÁRSA
SUBOTICA Táviratcim: KENDERIPAR. Iroda: VÁROSI BÉRPALOTA.
Telep: Sentai put. Telefon: 190. Alapitva: 1902.

Ponyvaeladás és kölcsönzés. Ajánl: lópokrócokat, tüzoltó- és kerti tömlőket, uj liszteS, gabonás, gyapju-, toll-, komló- és szalmazsákokat, matrác- és rolettaszöveteket jutából és lenből, továbbá mindennemü házivásznat stb.

KÁRPITOSKELLÉKEK NAGY VÁLASZTÉKA!

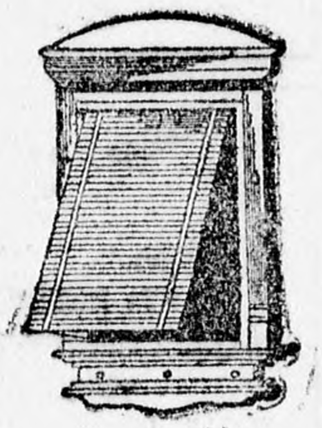

REDŐNYÖK minden nemben ugymint: Acél — „Esslinsen"-féle fa — zsaluablak és vászon, továbbá az összes mü- és épületlakatosáruk, valamint teherfelvonók gyártása

BERNOLD SZILVESZTER

Alapittatott: 1885. **NOVISAD** gázgyárral szemben
Kérjük a novisadi kiállitáson aug. 11-től 26-ig 18. sz. pavillonunkat megtekinteni. — Telefonszám: 234.

Bemutató szántás a legujabb rendszerü husz lóerős, három vasu „PRAGA" MOTOREKÉVEL

24., 25. és 26-án a novisadi kiállitáson, a fürdő mögötti kertgazdaságban. (Bejárat a kórház melletti utnál jobbra. A kiállitástól 3-ik villamosmegálló.)

Szántási mélység 25—30 cm.
Szántási szélesség 75—100 cm.
Sebességek 3·5—4·5 Km.
Egyszerü de robusztus!

Tüzelőanyagok benzin és petróleum.
Jó ekemunka
és sokféle használhatóság!

Egy modern gazda se mulassza el, hogy ezen igazán megbizható és teljesitőképes gépet munkában megtekintse. Látogatóinknak helyszinén szolgálunk felvilágositással, információkat a kiállitás vezetősége is ad.

„RECORD"
IPARI ÉS KERESKEDELMI RÉSZV. TÁRS.
Telefonszám 86. **OSIJEK** Sürgöny: Record

LEVELEZÉS

Hölgyeim! Ki volna hajlandó egy fiatal, intelligensebb iparost heti 400—500 dinárral támogatni. Kitartó, hű, mindenre kész barátja leszek. Leveket »Erő és kitartás 25« jeligére a kiadóba kérek.

FOGLALKOZÁS

Varróleányok felvétetnek Beck Jenő kötszövőnél. 6382

Egy fiu és egy leány fizetéssel fényképésztanulónak felvétetik. Pietsch fényképész. 6378

Gyógyszerészgyakornokot keres szerb, német nyelvismerettel Török. Kovin. 6425

Több évi prakszissal rendelkező, fővárosi szalonokban dolgozott női szabász állást keres Jugoszlávia bármely nagy városának nagyobb szalonjában. Cim: Reklám hirdetőirodájában Novisad, Jevrejska ulica 11. 5400

Előrendü szabász azonnalra állást keres
Cim: „Reklam" hirdetőirodában, Novisad, Jevrejska ulica 11. — 6397

Vaskereskedősegédet keresek szeptember elsejére. Három nyelvet biró, munkaszerető szakember ajánlatát küldje Fischer Zsigmondhoz, Bajmok. 6377

Molnárok és malommunkások azonnali belépésre kerestetnek. Kohán Vince és Társa gőzmalom, Subotica. 6368

Keresek mielőbbi belépésre nőtlen fiatal vaskereskedősegédet, ki a szerb nyelvet is beszéli. Ajánlatok Lendvai Alfréd, Stara-Kanjiža cimre kéretnek. 6420

Üzemvezető, erélyes ember, rézlakatos, esztergályos, formázó és munkásleányok rézárugyár részére felvétetnek. 6337

Utazói állást füszerszakmában keresek; elfogadok esetleg raktárnoki állást. Lusztig József, Bácska-Palánka. 6394

Tanitónő, magyar nyelvü, kerestetik, aki egy két évvel ezelőtt hallását vesztett, a szájról való leolvasást már megtanult, és most az első polgári iskolát végzett 11 éves kis leánnyal a második és évről-évre a következő osztályokat elvégezné. — A leánykával való foglalkozás nem nehéz, miután az rendkivül intelligens és élénk. — *Fiatalabb* hölgyek, akik lehetőleg németül is beszélnek és állandó, kellemes otthonra reflektálnak, küldjék be ajánlataikat fizetési igényeikkel Szegő Félixné cimére Kula, Bácska. 6417

Almolnárt azonnali belépésre keres a Kladek-malom. 6428

Eladó ház Obilićevon (Banat)
Fő-utcán, egy füszer- és rövidáru-üzlethelyiséggel, négy szobával, konyha, istálló, artézikut, nagy udvarral, nagy konyhakert gyümölcsössel
300.000 koronáért
Vételért nem kell az egészet kifizetni, vagy ugyanezen házat kicserélném Suboticán házzal. — Suboticán 100.000 koronáért eladó egy konyhaveteményes kert gyümölcsössel, közel a huszárkaszárnyához, házépitésre alkalmas utcai front. Suboticán főhelyen előkelő restauráció — átadó.
Tudakozódni
Béni Béla Subotica
Nemzeti Szálló d. u. 2-5 óráig

Egy elsőosztályu cipészsegéd, ki varrott munkát is tud csinálni, állandó munkára kerestetik. — Schwartz Árpád Sombor, Flórián ucca 5. 6709

Fiu fogtechnikus tanoncnak felvétetik. Dr. Vajda Félix fogorvos. 6392

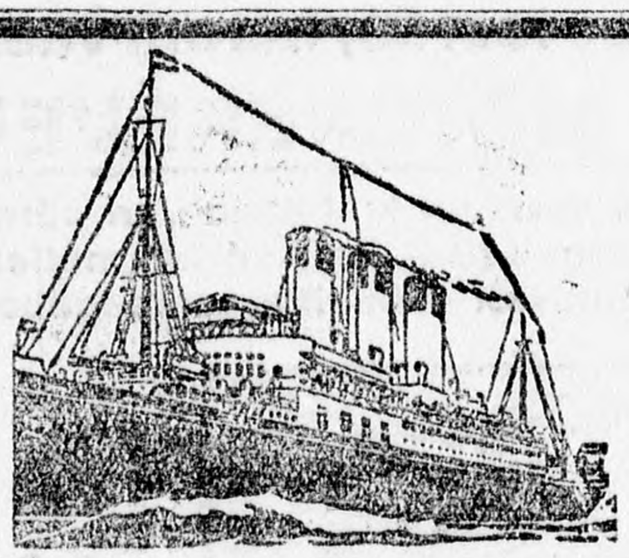

Hamburg-Délamerikai Gőzhajózási Vállalat

A legnagyobb, leggyorsabb és a legszebben felszerelt hajók kitünő berendezéssel I., II. és III. osztályu utasok részére.

INDULÁSOK:

Augusztus 9. „Cap Norte"	Október 11. „Vigo"
Augusztus 23. „Espana"	Október 18. „Bilbao"
Augusztus 24. „Tucuman"	Október 25. „Cap Norte"
September 13. „Cap Polonio"	Október 31. „Villa Cacela"
September 17. „La Coruna"	November 15. „Cap Polonio"
September 21. „Madeira"	November 17. „Espana"
Október 4. „Antonio Delfino"	December 13. „La Coruna"

Hamburgból Argentinia, Brazilia és Uruguay-ba.

Felvilágositással szolgál a Jugoszláviai vezérképviselet:

ZAGREB, PETRINJSKA UL. 73.

KÉPVISELETEK: Beograd, Balkanska 49. Veliki-Bečkerek, Svetosavska 18. Bitolj, Bankarska 12.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és cimszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állástkeresők az apróhirdetési dij felét fizetik. Előfizetési dij havonkint 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezősködésekhez válaszbélyeg melléklendő.

Házvezetőnőnek vagy gazdasszonynak ajánlkozik urlasszony, aki zenéhez is ért; csak vidékre. Megkereséseket Publik-Reklam hirdető-iroda továbbit, Subotica. 6387

Könyvelő szerb-német nyelvismerettel nagykereskedésbe felvétetik. — Csakis gyakorlott, jobb erőre reflektálunk, aki már áruüzletben müködött. — Ugyanott fenti nyelvismerettel biró gyors- és gépirónőt alkalmazunk. Ajánlatokat »Koloniale« jeligére a Publik-Reklam Subotica, Štrossmayerova ulica kérünk. 6401

Udvaros felvétetik Neményi i Drug cégnél Subotica 6406

Egy fémipari szakiskolát végzett fiatalember jó bizonyitványokkal megfelelő állást keres. Cim: Kermán József, Bogojina pošta: Dobrovnik, Prekmurje. 6384

Cséplőgarnitura, 8-as, Hoffher, jókarban, teljesen kijavitva, azonnal eladó Barsi Péternél Sentán, Bojovica ulica 32. 6353

1 drb. egyengető esztergapad
csucstávolság 110—120 m/m-ig megvételre kerestetik. Lehet félig uj — de csak kifogástalan állapotban. Ajánlatokat kér: **Jefta Petrović, Zemun** Žitni trg 7 szám.

Eladó egy Ganz-Danubius-gyártmányu, 20 névleges HP-ü, két géprendszerü gőzekegarnitura; egy hatos és egy négyes (Fawler) billenő ekével, két vas vizhordólajttal, lakó kocsival. Üzemben megtekinthető Zsiva Vidákovnál, Nova-Kanizsán. Telefón 36. 6373

Autó, négyüléses turakocsi, Graef Stifft, jutányosan eladó. Schiller, Vel.-Kikinda. 6374

Ajándékok
minden alkalomra legjobban beszerezhetők Suboticán
Balog Lina cégnél

„MEMA"
RÉZÁRUGYÁR és GALVANIZÁLÓ INTÉZET
TELEFON 360. SUBOTICA TELEFON 359.
GYÁRT: RÉZÉPÜLET és BUTORVASALÁST.
VÁLLAL: MINDENFÉLE NICKELEZÉST, REZEZÉST
TÖMEGCIKKEK GYÁRTÁSÁT.
VESZÜNK ÓCSKAFÉMET, ÓLMOT, REZET, VÖRÖSREZET
KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT MINDENFÉLE VASALÁSRA

Keskenyvágányu vasuti anyagosztályunkhoz iparvállalatoknál elsőrendüen bevezetett ügyes és szakképzett eladót (ügynököt) keresünk Beograd és Subotica részére. — A szerb és német nyelv tudása, valamint hosszabb szakmabeli (vasszakmából is) gyakorlat feltétel. — Ajánlatok: Akcionarsko društvo za saobračajne i željezničke potrebe Beograd, Vasina ulica 13-a cimre küldendők. 6424

Almolnárt, rendszeretőt, jó fizetéssel alkalmazunk. Lipković és Hubert, Ada. 6419

VÉTEL-ELADÁS

Eladó a Zrinjski trg 5 sz. házamnál átalakitás folyján feleslegessé vált több tökarban levő ablak, ajtó- és épületfa. Jerkovics Mátyás Subotica. 6115

Női és férfi gummiköppenyek, finom férfi- és fiuöltönyök augusztusban 20 százalékkal olcsóbban. — Szerb-horvátul beszélő kisasszony felvétetik. Eisler Izsó, Barátok-temploma során. 6335

Helybeli és vidéki sütők figyelmébe! Kenyersütéshez szükséges számokat ivenkint egy dinár beküldése ellenében azonnal szállit a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala.

Eladó malom. Félmagas őrlésü, kilencjáratu, 50 HP motoros hengermalom, hatrétü sikszitával, daratisztitógéppel és hozzátartozó berendezéssel, a legjobb helyen és legjobb környéken, csakis családi okból, eladó. Cim: Quint József, Senta. 6403

Eladó elköltözés miatt teljesen uj, modern füszer- és rövidáruüzlet-berendezés. Bővebbet Báló dohánytőzsdéjében, Bezdán 6416

Komplett Szikvizgyárak!
mindenféle berendezésekre forduljon ajánlatért bizalommal a belföldi gyárhoz: **Szódavizcsüvegfej és Gépek Gyára „TURJANAC" Jefta Petrović, Zemun** — Žitni trg 7.

Jókarban levő irógépet azonnali megvételre keres Engel Andor i drug, Sombor. 6411

Jókarban levő négyloves benzinmotor jutányos áron eladó. Hatala Péter asztalos, Senta. 6404

Város közepén, főhelyen, olcsón átadó egy jóforgalmu bélyeg-, postacikkek-, okmánybélyeg-, ujság- és irodai cikkek áruda. Tudakozódni lehet Béni Béla Subotica, Nemzeti Szálloda, délután 2—5 óráig. 6390

Nagykiterjedésü orvosi praxis rendelői berendezéssel együtt sürgősen átadó. Leveleket »Biztos egzisztencia« alatt e lap kiadójába kéretnek. 6388

Városszélen ház, öt kapa szőlőföldde, terméssel, olcsón eladó. Tudakozódni lehet Steva Nerancsics, Vojvode Putnika trg 3. 6391

ZSÁKJEGYEKET TEJKÖNYVEKET MUNKA és CSELÉDKÖNYVEKET ADÓIVEKET
szerb, magyar-német, minden mellékköltség nélkül elnyősen szállit
Berkovits M.
grafikai intézete
Kula (Bácska)

KÜLÖNFÉLE

Butorozott szobát, kétágyasat, villanyvilágitással, a városháza közelében keres gyermektelen fiatal házaspár. Ajánlatok »Tiszta« jeligére a kiadóhivatalba intézendők.

Szeptember elsejére egy vagy két butorozott szobát keres két fiatalember. Cimeket a kiadóba kérik leadni.

Tankönyvek
Ciril, Horvát, Német, Magyar nyelven engedélyezett S. H. S. iskolák részére.
Iskola irkák viszont eladóknak nagy engedmény. Árjegyzéket ingyen küld.
Lipsitz és Lampel
Subotica Telefon: 604.

Láb-, kéz- és hónaljizzadásnál egyedüli biztos szer a Reform-kenőcs. Hasonló nevü utánzatoktól óvakodni kell. Kapható Illés-gyógytárban, a főpostával szemben. Viszontelárusitóknak nagy árkedvezmény.

Kis raktár azonnal kiadó. Érdeklődni lehet Zrinjski tér 24. szám alatt a háztulajdonosnál a délelőtti órákban. 6352

Vidéki urak és hölgyek ékszerjavitásokat és kőfoglalást megvárhatják Blahánál, Subotica (Edénypiac). 6227

Gummibélyegzőt bármilyen nyelven készit Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

Szeplőt, májfoltot három nap alatt eltávolit a Pintér-féle Fifi-krém és kölniviz használata. Kapható kizárólag a *Pintér-gyógytárban,* nagytemplom mellett. 2896

Pali nevü 12 éves fiam folyó hó 20-án eltávozott hazulról és azóta nem tért vissza, aki tud róla, értesitse a rendőrséget vagy Pavlaković Istvánnét, Mihanovičeva ulica 1. 6386

CSERÉPKÁLYHÁK TÜZHELYEK (SPARHETOK)
átrakását, javitását és tisztitását
METEOR KÁLYHÁK
beldlését, kitapasztását shamottal a legolcsóbb árban elvállalja
Takács Mihály
cserépkályhás
Subotica, Rudics-utca 1. szám
Ugyanott olcsó uj cserépkályhák eladók. 4282

A Halbrohr János-féle alapitványi gondnokság bérbe adja Zrinjski trg 23. sz. alatti házában lévő pincehelyiségét folyó évi november elsejétől kezdődőleg. Irásbeli ajánlatok f. hó végéig nyujtandók be Reiter Gyula alapitványi kezelőnél, Paja Kujundžica ulica (Kaszinó-épület).

A beltéren különbejáratu, szépen butorozott szobát keresek. Ajánlatokat Interreklam d. d. hirdetésiroda, Zrinjski trg 2 továbbit. 6423

MA PÉNTEKEN A STRANDON
(Lajos előestéjén) halászok által elkészitett
dunai halászlé-est!

LÁDÁKAT
tojás-, baromfi- és postacsomagszállitásra, valamint mindennemü kereskedelmi és ipari célokra, minden nagyságban a legjutányosabb áron, a legjobban és leggyorsabban szállit:
GLIED GYULA
LÁDAGYÁRA, SUBOTICA, BAJSKI PUT
Telefonszám: 299. - Kérjen ajánlatot!
6398

PRIMA KOKSZ
FASZÉN Telefon: 408.
KŐSZÉN-KÁTRÁNY
bármilyen mennyiségben kapható
Gradska Štedionica u Subotici

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FE RENC - Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelőtt Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. kö-forgógépén Suboticán.